PARTEA A II-a.

INSCRIPȚII ȘI ÎNSEMNĂRI.

I. **BUCUREŞTÏ.**

Pe o piatră, acum în Palatul Artelor de la foasta Exposiţie, comunicaţie a d-luï Al. Lăpĕdatu:

Aceaste case den temeliia lor sănt înălţate de luminatul Domnŭ Io Costandin Basarabŭ Voevod fiuluï săŭ Costandin Brăncoveanul, începăndu-le și și sfărșindu-le la leat 7206 [1697-8] și la al zeacelea an al Domnieï sale, ispravnic fiind Mihaï vt[ori] Post. Corbeanul.

Mihaï Corbeanu e pomenit ca al doilea Postelnic la 1690 (Radu Greceanu, ed. Șt. Greceanu, p. 29), apoï la 1699 *(ibid.*, p. 101), în legătură cu complotul urzit de familia sa. Era Postelnic la 1713 *(ibid.,* p. 274). Pentru familia luï, v. *ibid.*, tabla. Mormîntul luï Constantin Corbeanu, fiul luï Vintilă, Banul, și al uneï Cantacuzine, în ***Inscripţiï,*** I, pp. 120-1, nº 10. Neamul cel adevărat s'a stîns cu alt Constantin, numaï Sluger, la 1748 (*Genealogia Cantacuzinilor,* pp. 79-80). Cred că Mihaï era fiul luï Vintilă și botezat de Mihaï Cantacuzino Spătarul, fratele mameï luï. E pomenit încă la 1719 de Mateï Creţulescu, care-ï zice „neanea“ *(Documentele Cantacuzinilor,* p. 205).

II. **BISERICA DE SAT DIN —.**

Ačastă s[făn]tă și dumnezeiască biserică s'au rădicat întru cinstea și slava sfinţilor ierarhï, zidită cu toată cheltuiala dum[nea]luï boeruluï b[i]v Vel Clucer Ioan H[agi] Moscu, Saponichiu (?), epistat cniov *(sic)*, în zilele Domnuluï Ioan Alexandru Moruz V[oe]v[o]d, cu bl[a]gosl[o]veniia Mi[t]r[o]p[o]lit[uluï] Dositeŭ i episc[o]p chir Costandie, și s'aŭ săvărșit cu toată podoba eï de numitul boer la liat 1803, Oct[omvrie] 1.

III. HUȘĬ.

1. Biserica episcopală.

1. În dosul ușiĭ de intrare:

S'aŭ înnoit ačastă sfăntă bisearică de Sfinție Sa chirŭ Veniaminŭ Costachi episcop Hușuluĭ, la anulŭ 1793.

2. De-asupra ușiĭ spre pronaos:

Благочстивын и хстолюбивын Іѡ Стефань Воевода бжїею мастїю гспрь земли молдавскои, снь Богдана Воеводи, начѧ и създа съи храм вь имѣ стыхь славныхь и въсехвалныхь аптль Петра и Павла иже вь Гѹсо що на Дръсливци, и съвръшис вато ҂зг, а гска его лѣто ли текъщее, мсца ное. д.

Adecă:

Bine-cinstitorul și de Hristos iubitorul Io Ștefan Voevod, cu mila luĭ Dumnezeŭ Domn al țeriĭ Moldoveĭ, fiul luĭ Bogdan Voevod, a început și a zidit acest hram în numele sfinților slăviților și a tot lăudaților corifeĭ Apostoliĭ Petru și Pavel, care e la Hușĭ ce este pe Drăslivța, și s'a isprăvit în anul 7003 [1494-5], iar al Domnieĭ luĭ anul curgător 38, în luna Noiemvrie 4.

3. Pe un mormînt afară, pomenirea polcovniculuĭ Ioan Vasilie Ivanovicĭ Mașlichenŭ, mort la 11 Decembre 1790.

4. Pe altul:

Ačastă piatră aŭ înpodobit-o chir Necolachi pentru Zanfirachi, și a Zmarandiĭ, soțiia luĭ Necolachi, cu îndemnare maiciĭ sale, Zanfira, ca să fie spre večnica pomenire, aminŭ; 1808, Mar[tie] 15.

5. Pe un al treilea:

Supt ačastă piatră odihnește roaba luĭ Dumnezeŭ Anastasia, soția luĭ Anastasie Panu, născută Hurmuzachi, răpos[ată] la 1820 (?).

E poate mama cunoscutuluĭ om politic din vremea Uniriĭ.

6. Pe un al patrulea:

Supt ačastă piatră odihnesc robiĭ luĭ D[u]mnezeŭ Dimitrie și soția sa Ecaterina și fiul acestora, Spăt[ariul] Elefterie, cu soție sa Casandra, cariĭ aŭ fost după trup ceĭ întăiŭ, părințĭ și cel al doile, frate Preosfințituluĭ episcop a Romanuluĭ chirio Meletie, și cariĭ aŭ răpăosat în aniĭ 1825 și până la 1830; večnica lor pomenire!

Tot supt ačastă piatră şi a d. Spat. Enachi, fiul d[umi]-s[ale] V. V. Dima şi a Elinii; 1834.

Meletie Brandaburul, Bucovineanul, fost episcop la Huşi, de la 1803, a trecut la Roman în 1826; ajunse la Mitropolia Moldoveĭ în 1844. Mort în 1848.

Cf. „Cronicile“ luĭ Melchisedec.

7. Pe un al cincilea:

Ačastă piatră aŭ înfrumusuţat-o chir Iacov episcopul Huşuluĭ răposatuluĭ chir Inochentie ep[is]c[o]p Huşulu[ĭ]; 1782, Oc[tomvrie] 30.

Melchisedec, *Cron. Huşilor*, I, p. 332, ceteşte ᴀ în loc de ʌ; deci la el data morţiĭ luĭ Inochentie e: 1-iŭ Octombre. Chipul luĭ împodobeşte această Cronică a eparhieĭ.

2. **Biserica Sf. Dumitru.**

1. Crucĭ din 1850 şi 1854.
2. Pe o *Evanghelie* din Bucureştĭ:

Să să ştie că ačastă sfântă Ivanghelie este a preutuluĭ Simionŭ otŭ Tăurele, cumpărată pe banĭ drepţĭ a' luĭ [Blestem]; 1793.

3. Alta, de la „Dimitrie dascalŭ“.
4. Antimis de la Mitropolitul Veniamin.
5. Pe uşĭ:

Dobre, Hristina, Stoian, Vasilie.

3. **Biserica Sf. Nicolae.**

La intrare:

Robiĭ luĭ D[u]mnezăŭ titori bisărici Sfântuluĭ Necolaĭ: Zaharie, cu soţie dumisali Rucsanda, la anul 1837.

4. **Biserica Sf. Voevozĭ.**

1. Pomelnic:

Răposaţiĭ Ghiorgii Cĭole, Davina, Zoiţa, Eleana, Parascheva, Smaranda, Teodor, Vasile, Daniil, Dimitrie, Sofie, Vasile, Teodosie, Smaranda şi tot niamu lor; 1831, Iulii 10.

2. Icoane din 1842 şi 1855.
3. Frumoasă catapeteazmă veche.
4. Cruce din 1836.
5. Pe alta:

Мастеръ ф. Ченџокъ сеи к., лѣтъ въ 1821 [= meșterul F. Cengĭovŭ a făcut această cruce, la 1821].

6. Pe un mormînt:

Ereĭ Adam, prezv[iterea] Marie, ereĭ Grigorie, ș. a.; 1853; anu 1855, Maiŭ 31.

5. Biserica Sf. Gheorghe.

1. Mormînt al luĭ Dimitrie Zahariia: 1838.
2. Cruce din 1850.
3. Antimis:

Antimis, adecă sf[i]nțita masă spre aducerea jertveĭ ceĭ fără de sînge la sf[ă]nta și d[u]mnezeiasca liturghie, s'aŭ sf[i]nțit cu darul și puterea preasf[ă]ntuluĭ D[u]h de Preosfinția Sa chirio chir Veniamin Roset, episcop Romanuluĭ; pentru aceia s'aŭ dat voe și putearea a să săvîrși ceale sf[i]nte pe dînsa, în biserica cu hramul — din —; 1840, —.

4. Pe o *Evanghelie* din 1723:

Ačastă sfăntă Evanghelii esti a bisericiĭ cu hram[ulŭ] sfăntul marilea mucenicŭ Gheorghii, și s'aŭ merimitisitŭ acumŭ la letŭ '830, cu cheltuiala tărguluĭ și cu osteneala preuțălorŭ, și amŭ umblatŭ și eŭ, și amŭ iscălitŭ și eŭ; Aprilie 23. Ereĭ ..., ... Log.

6. Biserica Sf. Ioan.

1. Crucĭ din 1839 și 1856.
2. *Anthologhion* de Iașĭ, 1806.
3. Pe un *Ceaslov* de Iașĭ, 1817:

Acest Cĭasoslovŭ s'aŭ cumpăratŭ de mine, și s'aŭ afierositŭ la monastirea Pîngărațuluĭ; cine să va ispiti a-lŭ înstreina de la ačastă monastire, să fie blestemat ...; 1830, Ian[ua]r[ie] 28.

Athanasie arhimandritŭ i egumenŭ s. mon. Pîngărațuluĭ și eclisiarhŭ s. Mitropoliĭ.

4. Pe un *Octoih* de Buda, 1811:

Cu ağutoriulŭ luĭ Dumnezăŭ și cu cheltuiala și sărguinta mè s'aŭ făcutŭ ačastă sfăntă biserică și ačastă

sfântă carte Ohtoicŭ, ce să prăznueşte şi să păzeşti în sfănta biserică cu hramulŭ Sfăntuluĭ Ionŭ Botezătoriulŭ din acestu satŭ, moşie bi[sericiĭ] Broştenii, satul Părău-Bouluĭ, Țănutulŭ Vasluiuluĭ... Ioniță...; 1830 velet.

IV. TÎRGU-NEAMȚULUĬ.

1. Biserica Adormiriĭ.

1. Pe o *Evanghelie* din 1682:

Să să ştii de căndŭ s'aŭ cutremuratŭ pămăntulŭ, Marțĭ sara, în săptămăna cĕ luminată, la doo cesurĭ şi ğumătate din noopte, Martii în 26, letŭ 7298, iarŭ de la H[risto]s 1790, di la Adorme[re] Precistiĭ.

Ačastă sv[ă]ntă Iev[an]ghelie amŭ răscu[m]păratŭ noĭ, preutulŭ Vasilie şi cu soțu-mieŭ Marie, Matheiŭ, cu soțu-seŭ, Măriuța, i Ilii cu soțo-seŭ, Eftimie, şi Ion cu soțu-seŭ, Anna. Amŭ datŭ 3 leĭ ca să ne fie pomană sufletelorŭ noastre şi coconilorŭ noştri şi părinților noştri şi a tot niamulŭ nostru; noĭ cătŭ ni-aŭ agiusŭ putință; decĭ ne rugămŭ luĭ Is[us] H[risto]s să ne primască sufletele noastre Înpărîție Ceriuluĭ, unde s'orŭ veseli sufletele drepților. Alta, noĭ lu Ilii cu Ionŭ şi Mafteiŭ învoimŭ şi o dămŭ aciasta svîntă Iiva[n]ghelie în măna preutuluĭ Vasile, ca să fie unde va fi şi elŭ. Iară cine să va scula ca să o iă de la dănsulŭ, să fie blăstămatŭ de Dumnezăŭ şi de Maica Precesta şi de toțĭ svințiĭ. Această carte spunŭ Tătareĭ că aŭ luatu din Țara-Rumîniască, că, d'arŭ fi fostŭ dinŭ țara noastra, nu ar fi adusŭ la noĭ, pentru că să aude de scosŭ. Şi este robită dinŭ robie d'a trie oară, şi aŭ vinitŭ un Tatarŭ şi amŭ răscu[m]părat-o.

Mes[e]ța — 30 de dzile, vleatŭ създанїе мира [= de la Facerea Lumiĭ] 7225 [1716-7].

2. Pe legătură:

Mafteĭ argintar o făcutŭ aceasta sfîn[t]ă [E]vanghelie, făcută la Adormire Prece[s]ti, de Stefanŭ vel ctitor; 1810. Andrunache, Ionică, Todorică, — Greci.

3. Pe o cruce:

Ačastă s. cruce și icona Maici Domnuluĭ și Testamentu s'aŭ dăruit de m[onahul] Gorgonie la biserica S. Adormireĭ Maiciĭ Domnuluĭ din Târgu-Neamț; Sep[temvrie] în 14 [adaus: 1874].

2. Biserica Sf. Gheorghe.

1. La intrare:

Ačastă sfîntă bisărică s'aŭ făcut din timilii, cu toate ale eĭ, de reposatulŭ Chiriiac Brașovanu, iară pridvorul esti făcut denŭ timilie cu toată [cheltuiala] psaltuluĭ Ioan numaĭ, cum și aciastă închipuire înfricoșată și anvonul din lăuntru biserici și, de-asupra biserici, acope[remîntul], sînt făcute asemine cu cheltuiala psaltuluĭ Ioan, înpreună și... [ctitori], lor celor vechĭ și a unora dinŭ poporănĭ, prin îndemnare numitu[luĭ] . . . Smaranda Brașovanca, Costache, fiul săŭ, ctitoriĭ vechĭ; Dumitrachi Sfetcu și altora, spre a lorŭ večnică pomeniri; la anul 1832, Avgust 31. [Iscălitură neînțeleasă.]

2. Pe piatra care duce la amvon: 1868.

3. Pe o candelă:

Ačastă ca[n]dilă s'a făcutŭ numaĭ să stă la mormîntulŭ luĭ chir Enache Brașovanu. Cine va lua-o, va să fie neertat. Aŭ făcut-o spre pomana sa Zmăranda, fiica Brașovanuluĭ. Mateiŭ argintaru, meșter ..., Iordaca, Ion; 1819.

4. Cruce din Ianuar 1834.

5. *Ceasoslov* din Iașĭ, 1817.

6. Pe o *Evanghelie* strălucit îmbrăcată cu argint:

Aŭ cheltuitŭ Mihail ieroshimonah; 1806.

7. *Octoih* de supt Alexandru-Vodă Ipsilanti.

V. MĂNĂSTIREA VORONA.

Mănăstirea Vorona, căreia i se atribuie o obîrșie de pe la 1600, e pomenită încă din 1795, cînd Gavril Conachi, tatăl poetuluĭ, obișnuia a petrece une orĭ aice, în chiliile mănăstiriĭ, — căcĭ i se zice „mănăstire", și nu schit[1]. Ba

[1] *Doc. Callimachi*, I, p. 468, nº 139.

chiar în 1793 ea adăpostia, ca proigumen, pe un Eftimie Canano, fratele luĭ Şerban şi al luĭ Ioniţă, şi deci al treilea fiŭ, până acum necunoscut, al luĭ Gheorghe Cananăŭ cu Maria, sora luĭ Ioan-Vodă Callimachi[1]: el dăruia atuncĭ mănăstiriĭ două sălaşe de Ţiganĭ. Eraŭ de faţă acolo un călugăr tocmaĭ de la Atos, din Vatoped, Antonie, şi Păharnicul Vasile Crupenschi. Antonie pare să fi fost statornic la Vorona, căcĭ îl întîlnim şi în 1794, cu doĭ călugărĭ ruşĭ, dintre cari unul poartă neobişnuitul nume de Elpidifor[2]. În 1795, apar ceĭ doĭ Ruşĭ, Antonie, un Conon şi un Teofilact Danovicĭ, dintre cari cel din urmă nu pare a fi Romîn nicĭ el; în fruntea soboruluĭ stă Agafton: la această dată mănăstirea dădu luĭ Şerban Canano Ţiganiĭ luaţĭ de la Eftimie şi căpătă în schimb vie la Nicoreştĭ[3].

Vorona ţinea hramul „Naşteriĭ Maiciĭ Precisteĭ"[4], şi, avînd ca „stareţ" un „ieroshimonah", făcea parte din acele lăcaşurĭ de viaţă călugărească în care se primiseră normele de „viaţă-împreună", de *obştejitie* ale luĭ Paisie. Crescuse prin venirea de călugărĭ bucovinenĭ pe cari-ĭ gonise din ţara lor măsurile de prigonire ale Guvernuluĭ austriac. „Moldoveniĭ" însă şi Bucovineniĭ eraŭ biruiţĭ până tărziŭ de Ruşĭ, precum se vede şi din această pagină, pe care întîmplarea a păstrat-o, dintr'un registru nimicit:

No. 27. Soma urmiĭ.

1. Lavrentie monahŭ, Slovian, dinŭ Malorosiia, aŭ venitŭ la ačasta monastire de 17 anĭ. Aice s'aŭ călugăritŭ de 15 anĭ, cu vîrsta de 52 de anĭ. [1844, Mart 25, aŭ muritŭ].

1 Iachinft, monahŭ, slovianŭ dinŭ Malorosiia, s'aŭ călugăritŭ la schitulŭ Oniaga de 21 de anĭ, şi la ačasta monastire aŭ venitŭ de 13 anĭ, cu vîrsta de 60 de anĭ. [S'aŭ dus la '838, Sept[emvrie] 26.]

Gavriil monah, Muntian, aŭ venit la ačasta monastire de 13 anĭ;

[1] Cf. *ibid.*, II, p. IX şi urm.
[2] *Studiĭ şi doc.*, XVI, p. 87, nº 6.
[3] *Ibid.*, pp. 87-8, nº 7.
[4] *Ibid.*

aice s'aŭ călugărit de 11 anĭ, cu vîrsta de 65 de anĭ. [Aŭ muritŭ la 1841, Mart 18.]

1. Theodosie monah, Moldovanŭ, aŭ venitŭ la ačasta monastire de 9 anĭ, și aice s'aŭ călugărit de 7 anĭ, cu vîrsta de 80 de anĭ [Aŭ muritŭ ... din Tudura.]

1. Nechita monah, Moldovanŭ, aŭ venitŭ la ačastă monastire de 10 anĭ, aicĭ s'aŭ călugăritŭ de 5 anĭ, cu vîrsta de 67 de anĭ.

1. Calinic monah, Moldovanŭ, aŭ venitŭ la ačasta monastire de 9 anĭ, și aice s'aŭ călugăritŭ de 7 anĭ, cu vîrsta de 46 de anĭ.

1. Macarie monahŭ, Bulgarĭ, de treĭ anĭ pitrecătorŭ, și la ačasta monastire s'aŭ călugăritŭ, cu vîrsta de 70 de anĭ [murit].

1. Visarionŭ monahŭ, Moldovanŭ, s'aŭ călugăritŭ la schitulŭ Tarcăuluĭ de 3 anĭ, și întru acestŭ anŭ aŭ venitŭ la ačasta monastire, cu vîrstă de 62 de anĭ.

1. Neofetŭ monahŭ, Moldovanŭ, dinŭ Țara Banatuluĭ, s'aŭ călugăritŭ la monastiria Zagaviia de 27 de anĭ, și la ačasta monastire aŭ venitŭ de 5 anĭ, cu vîrsta de 86 de anĭ: aŭ muritŭ la 840, Avgustŭ 25.

1. Isaiia monah, Moldovanŭ, aŭ venitŭ la ačasta monastire de 8 anĭ; aice s'aŭ călugăritŭ de 4 anĭ, cu vîrsta de 48 de anĭ [s'aŭ dusŭ la 1841, Avgustŭ 20].

1. Nazarie monahŭ, Moldovanŭ, aŭ venitŭ la ačasta monastire de 2 anĭ, și aice s'aŭ călugăritŭ, cu vîrsta de 30 de anĭ [aŭ muritŭ la 1838, Noem[vrie] 10].

1. Ilarionŭ monahŭ, Slovianŭ, dinŭ Malorosiia, s'aŭ călugăritŭ la schitulŭ Tabora, de 11 anĭ, și la ačastă monastire aŭ venitŭ de 7 anĭ, cu vîrsta di 60 de anĭ [aŭ muritŭ la 839, Dech[emvrie 22].

1. Isaiia monahŭ, Slovianŭ, dinŭ Bucovina, aŭ venitŭ la ačasta monastire de 8 anĭ, și aice s'aŭ călugăritŭ de 4 anĭ, cu vîrsta de 29 de anĭ.

1. Veniaminŭ monahŭ, Slovianŭ, dinŭ Bucovina, la ačastă monastire aŭ venitŭ de 8 anĭ, și aice s'aŭ călugăritŭ, cu vărsta de 28 de anĭ [dusŭ; zugravŭ].

1. Amvrosie monahŭ, Slovianŭ dinŭ Bucovina, aŭ venitŭ la ačasta monastire de 8 anĭ, și aice s'aŭ călugăritŭ, cu vîrsta de 71 de anĭ.

1. Dimitrie monahŭ, Slovianŭ dinŭ Malorosiia, s'aŭ călugăritŭ la schitulŭ Deleniĭ de 45 de anĭ, și la ačastă monastire a venit întru acestŭ anŭ, cu vîrsta de 72 de anĭ [1841, Dech[emvrie] 18, aŭ muritŭ].

1. Ghenadie monahŭ, Slovianŭ, dinŭ Bucovina, aŭ venitŭ la ačasta monastire de 4 anĭ, și aice s'aŭ călugăritŭ, cu vîrsta de 25 de anĭ.

Din această listă se vede că, dacă „Slovenii" eraŭ din Malorosia ca și din Bucovina, Romînii veniaŭ și din Principatul muntean, ba chiar din așa de depărtatul Banat. Circulația între mănăstirile paisiene se deslușește și de aicĭ; Vorona avea firește legăturĭ maĭ strînse cu schiturile botușănene maĭ apropiate: Coșula[1], Oneaga, Deleniĭ — Sf. Nicolae dintre Lacurĭ, cu biserică de la Iordachi Cantacuzino, din 1724, și cu chiliĭ în care a trăit Iordachi Spătarul, fiul ctitoruluĭ, care Iordachi al doilea era în 1793 călugărul Gherasim, iar în 1795 muria și se îngropa aicĭ ca schivnicul Ghenadie[2]; Zagavia — schitul luĭ Zagavie —, Agaftonul — schitul luĭ Agafton sihastrul[3] —, iar, în județul Iașuluĭ, schitul Tabăra, în plasa Turia de astăzĭ.

Însemnarea ce am tipărit, e de pe vremea cînd era numaĭ, pe locul vechiĭ bisericĭ de lemn a „Rușilor" din „1600", cea de piatră a Hatmanuluĭ Ilie Jora și a soțieĭ luĭ, Teofana, din veacul al XVII-lea. O nouă biserică, a Uspenieĭ, se înnălță de Păharnicul Iordachi Panaite, la 1803. Peste treĭzecĭ de anĭ, arhimandritul Rafail adăugia, la 1835, o a doua biserică. În noua lor formă, chiliile sînt din 1850-3, iar la 1869 Iorgu Vîrnav Liteanu, fiul luĭ Ioan Postelnicul, înnoia biserica luĭ Rafail. Nu știŭ data cînd s'a făcut bolnița de îngropare, cu o icoană din 1808, și n'am văzut schivnicia din pădure, care nu lipsește niciodată la „obștejitiile" paisiene —, cum nu lipsește nicĭ biblioteca. Toate vechile neamurĭ botușănene se află în rîndul ctitorilor la pomelnic.

1. **Biserica cea Mare.**

1. Pe zid:

Cu ajutoriul preasf[i]nteĭ Născătoareĭ de D[u]mnezeŭ

[1] Pomenită la 1820, cu egumenul Irinarh; *Studiĭ și doc.,* V, p. 262, nº 157. V. maĭ departe, inscripțiile de acolo.

[2] *Inscripțiĭ,* I, pp. 8-11.

[3] *Studiĭ și doc.,* V, pp. 233-4, nº 107; p. 243, nº 107; p. 252, nº 134; p. 259, nº 153: schitul apare în 1736. La 1822 eraŭ acum maice; *ibid.,* p. 262, nº 159. V. și p. 270, nº 169; pp. 285-6, nº 188.

ačastă sf[ă]ntă monastire Vorona s'aŭ început la aniĭ 1600, de către părinţiĭ ruşĭ veniţĭ din Rosiia, fiind o biserică de lemn, dănd şi odoară şi cumpărănd parte de moşie Icuşeniĭ, apoĭ a' doilea ctitorĭ [la] schit, Hetmanu' Ilie Jora cu soţia sa Fteofana, care încă aŭ dăruit o parte de moşiia Icuşăniĭ, iară ačastă sf[ă]ntă biserică de piatră cu hramul sf[i]nteĭ de D[u]mnezeŭ Născătoareĭ s'aŭ zidit la 1835 prin osirdiia Precuvioşieĭ Sale arhimandrituluĭ Rafail şi cu ajutoriul maĭ multor făcătorĭ de bine. Iară la anul 1869 dumnealor Vornicul Iorgu Vărnav Litianu, cu sora dumisaleĭ, shimonahiia Eupracsiia Vărnav, şi soţiia sa, Anastasiia, aŭ acoperit ačastă biserică cu tinichė, şi tot cu a dum[i]saleĭ cheltuială o aŭ zugrăvit şi înlăuntru, precum şi aŭ îmbrăcat icoana Sf[ă]ntuluĭ Nicolaĭ cu argint, din catapitiazmă, de cele marĭ, înpărătească; anul 1870, Ghinari 14, fiind stariţ aceştiĭ monastirĭ Preacuvioşiia Sa arhimandritul Iosif Vasiliu.

2. Pe o cruce:

Petru, Anastasie Vărnav.

3. Pe o icoană:

Ruga robuluĭ lu D[um]n[e]dzăŭ Felaret [şters alt nume], eromonah.

4. Pe o icoană aurită:

Gheorghie fon Vărnav, fiiul Mareluĭ-Post[elnic] Ioan Vărnav.

5. Pe potir din 1841:

Ierom[onah] Nathanail, monah Mercurie.

6. Chivot de la Maria Beldeman, născută Mavrocordat.

7. Pe o icoană din altar:

Ačasta sf[ă]nta icona s'aŭ înbracat cu toată cheltuiala c. c. Elenco Suţu, născută Manu, pentru pomenirea dumisale şi a tot neamul d[u]m[nea]luĭ (?); 1851 (?).

8. *Aghiazmatariŭ* din 1853.

2. **Chiliile.**

Pe chiliĭ:

Monastirea Vorona. Aceste chiliĭ în No[iemvrie] 16 s'aŭ

începutŭ, la anulŭ 1850, Maĭ 16 *(sic)*, și s'aŭ sfărșitŭ la 1853, Iunie 20, cu toată cheltuiala aceștiĭ monastirĭ.

3. **Biserica cea veche.**

1. La intrare:

Hramŭ Uspenie preasfîn[teĭ] Născătoare de Dum[n]ez[e]ŭ cu ağutoriu Domnuluĭ nostr[u] Is[us] H[risto]s și a Maică[ĭ] Precesti ačastă sfăntă mănăstire s'aŭ făcutŭ de ctitori: dum[n]ealuĭ Iordache Panaite Păharnicu i sora dumisale Safta, și cucoa[na dumisale Maria Costachii Păhărničasă aŭ săvărş[i]t-o cu toată cheltuiala dumesale: а почало сѧ [însă s'a început] Septemvrie 1, а сконькал сѧ [și s'a sfîrșit] 1803, Avgusta 28 числа.

2. Icoană îmbrăcată cu argint, din 1859, de la „monah Gherasim Costea".

3. Chivot din 1845.

4. Sfeșnic cu inscripție rusească din 1852.

5. Artofor din 1845, cu inscripție rusească.

6. Litieriŭ din 1851, de la „monah Pafnutie".

7. Pe o cruce cu filigrană:

Іеромона[х]ъ Никаноръ кѹпилъ сїи крстъ за 10 черкончокъ [= ieromonahul Nicanor a cumpărat această cruce cu 10 lei roșiĭ].

3. Alt litieriŭ din 1850.

9. Cățuie din 1857.

10. Pomelnic:

Neamul luĭ Ilie și a Tofaniĭ Jora, Pitarĭ. Neamul luĭ Iordache și Mariia Panaite, Paharnic. Neamul dumisale Iordache fonŭ Vărnav. Neamul dumisale Agăĭ Constantin Botez. Neamul dumisale Elencu Donicĭ Ban. Ananiia Vornic din Botoșanĭ. Neamul dumisale Vasilie Crupenschi Spatariŭ. Neamul dumisale Theod[o]r Mustață baron. Neamul dumisale boeriuluĭ Dracachi Roset Marele-Vornic. Neamul dumisale cc. Iorgu Ghica. Neamul dumisale cc. Niculaĭ Canta. Neamul shimonahieĭ Marthiĭ, stareţiĭ de la schitul Oroșanĭ. Neamul dumisale Dimitrachi Ursachi Clucerĭ. Neamul ierodiaconuluĭ Andreĭ Cĭolac. Neamul ierodiaconuluĭ Chesarie de la mon[a]s[tirea] Frumoasa. Sta-

rețul Neonil, monastiri Neamțuluĭ. Neamul protosinghelului Ignatŭ de la Coșula. Neamul dumisale cc. Dimitrache Sturza Marele-Logofăt. Neamul d[umi]s[ale] Ecaterina Negrea Ban. Neamul luĭ Ioanŭ Dobrovolschi. Ioan Varlaam. Scarlat Miclescu Mare-Vornic. Costache Roset Mare-Vornic. Elenco Ciorneĭ. Anica Pandelea. Medelnicereasa Elenco Adam. D. Cantacuzino. Costachi Canano Postelnic. Grigorie Costin. Ianachi Musteață. Gheorghie fonŭ Vîrnav. Arhimandritul Grigorie Crupenschi. Safta shim[onahia] Brancovenița. Maria Cananò Vel Vornic [dă un „aier de Rosia", o candelă, moșia Vicoleniĭ]. Maica Eupraxia Vîrnav. Marghioala Beldiman, născută Mavrocordat. Maica Minodora Mavromati. Zoi Pogor. Ruxanda, soția luĭ Chiriiac Ghica. D. Mîrza Căminar. Ruxanda Soltuz.

11. Pe un antimis:

Antimis adecă sf[i]nțita masă, spre aducerea jărtviĭ ceiĭ fără de sînge la sf[ă]nta și d[u]mnezeiasca Liturghie, s'aŭ sf[i]nțit cu darul și ... a preosf[i]nțituluĭ D[u]h de Preasf[i]nție Sa chirio chirio Sofronie episcop Hușuluĭ; pentru aceaia s'aŭ dat voe și puteare a să săvîrși și ceale sf[i]nte pe dînsa, în bes[e]rica din satul —, unde iaste hramul —; 185—.

12. Pe un antimis:

Antimisŭ sfințitŭ de înnalt preaosfințitulŭ nostru Mitropolitŭ dd. Veniaminŭ, și s'aŭ datŭ la biserica cu hramul Adormiriĭ M[aiceĭ] Domnuluĭ dinŭ satŭ Chiscovata, Ți-n[utul] Botoșanĭ, cari acumŭ de noŭ s'aŭ făcutŭ și s'aŭ sfințitŭ astăzĭ de ĝos-iscălitŭ Veniaminŭ arhimandritŭ; 1841, Augustŭ 24, în zi de Duminică.

13. Piatră de mormînt din 1838.

14. Pe *Cazania* luĭ Gherontie și Grigorie:

Această sfăntă carte Chiriacodromŭ iaste cumpărată de mine smeritulŭ, încă aflăndu-mă în mirăniie, precumŭ să arată la sfărșitulŭ aceștiĭ cărțiĭ scrisŭ, la ani 1808, Martie 25; apoĭ, voindŭ milostivulŭ D[u]mnezeŭ și priimindu cinulŭ monahicescŭ în sfănta mănăstire Vorona la anu '826, Avg[us]t, amŭ afierositŭ această sfăntă carte sfintiĭ

mănăstiri Vorona, să fie spre măngăere celorŭ ce vorŭ citi cu toată smereniia, spre a înțelege cele scrise și să urmeze, nevoindu-să a păzi cele poruncite, spre a-și căștiga ertarea păcatelorŭ și să pomenească întru rugăciunile smeritŭ numele mieŭ, shimonah Misailŭ; 1832, Ghen[a]r[ie] 5.

Ačastă sfăntă și dumnezeiască carte amŭ cumpăratŭ de la preoți bisericiĭ satuluĭ Sinihăŭ cu optsprezece leĭ, cu care banĭ, și cu altŭ Triodŭ alŭ biserici ce era, s'aŭ datŭ și unŭ Triodŭ bunŭ și bogatŭ, dreptŭ patruzecĭ și patru de leĭ; aŭ socotitŭ la ani 1808, Martie 25, în Sinihăŭ. Ma[. . .] Logof[ă]t.

15. *Evanghelie* din 1821.

16. *Octoih* din 1816.

17. Pe un *Rasofor* din 1815:

Ačasta iaste întru care să cuprinde rănduiala tundiriĭ chipuluĭ monahicescu: am afierosăt-o sfinteĭ mănăstirĭ în vecĭ, șă toț aceĭ ci să vor noroci [cu] acestu sfăntu cinu, să să roagă șă pentru mine păcătosul; 1832, Fevruarii 7. Grigorie Cananò Agă.

18. *Tipicon* din 1816.

4. **Biserica bolniței.**

Pe o icoană:

Схимонахъ Іωаннъ сиꙗ иконе цркокнаїа; 1808, **мсца септем.** [= shimonahul Ioan a făcut această icoană de biserică; 1808, luna luĭ Septemvrie].

5. **Biblioteca mănăstiriĭ, acum în parte la Casa Bisericiĭ.**

A. **TIPĂRITURĬ.**

1. *Psaltire* slavo-romînă. Pe p. 2: „Să adunară depreunî spre Domnulŭ".

2. Pe o *Evanghelie* de Lemberg, 1636:

Ačasta sfăntă Evanghelie amŭ dat-o preutuluĭ Ionŭ

pănă căndŭ iĭ trebui, la beaserica Mării Sale Domniĭ, la Hărlăŭ, iarŭ nu de totŭ; numaĭ să să ţie cu dănsa păn' ş'a însăma alta, şi i-amŭ datŭ eŭ, ermonahŭ Vasilie ot Gălata, ca să să ştie, căndŭ aŭ înblatŭ veletŭ 7228 [1720], Fev[ruarie] 23 dni.

Ačasta svăntă Vanghelie aŭ adusŭ dinŭ susŭ, căndu aŭ fost Tătarăĭ în pradă, şi amŭ răscup[ă]rat-o eŭ, Chiriţa Simanŭ[1], şi cu soţulŭ mieŭ, Safta, şi amŭ datŭ la Sveati Neculaĭ otŭ Izireniĭ; letŭ 7225 [1727], M[a]r[tie 1, ca să fie pomană părinţilorŭ noştri şi cuconilorŭ, înŭ vecĭ. Eŭ, Lupulŭ, amŭ scrisŭ [c. 1650].

Ačastă sfăntă Evanghelie aŭ dat-o Chiriţă Lăcătuşŭ dinŭ Eşŭ pentru sufletulŭ luĭ la biserica noastră ce este [în] codru la Stavnicŭ, ce este săhăstria, şi este hramulŭ Vovideanie; iarŭ cine arŭ lua-o, să hie blăstămatŭ de Domnulŭ Dumnedzăŭ; leatŭ 7236 [1728], Martie 5.

3. Pe o *Evanghelie* din Lemberg, 7178, însemnare rusească din 169—, apoĭ:

Ačastă svăntă Evanghelie amŭ cumpăratŭ eŭ, Gavril Arhipŭ căpitanulŭ, dea la unŭ preautŭ anumea Alicuxiĭ, č-aŭ fostu la bisearica Banuluĭ în Eşŭ, dreaptu şese leĭ bătuţĭ, şi amŭ dat-o pomană dreaptu sufletele părinţilorŭ şi ale nostre la bisearica noastră la Buzenĭ, la veletŭ 7233 [1725], Martie 1.

Şi amŭ afierosit-o iaŭ la schitu ce este la moşie Băloşanĭ otŭ Ţinutulŭ Hărlăuluĭ în spre večnica pomenire noastră; l[ea]t 1784, Aprilie 26. [Iscălitură neînţeleasă.]

Inscripţiĭ şi însemnărĭ de la biserica Banuluĭ, în *Inscripţiĭ*, II, pp. 189-92. Azĭ nu se maĭ află, în zidirea Mitropolituluĭ Iacov Stamate, nimic din vechea ctitorie a Banuluĭ — Savel credem —, ctitorie care, precum se vede din notiţa de maĭ sus, fiinţă, cu preotul Alexie, la 1725

4. *Biblie* din 1688.

5. Pe o *Evanghelie* rusească din 1695, însemnare de la Ilievicĭ Logofăt, 7240 [1731-2].

5. *Mineiŭ* de Buzăŭ, Novembre.

[1] Seimenul.

7. Carte de cîntărĭ slavonă, tipărită în veacul al XVIII-lea. Cu adausurĭ munuscripte.

8. *Faptele Apostolilor*, în grecește. Ediție venețiană din veacul al XVIII-lea.

9. Girolamo Pagliano. *La medicina per i padri di famiglia*.

10. *Liturghie* de Iașĭ, 1715.

11. Pe un *Molitvenic* rusesc:

Ačastă svăntă carte, anume Molităvnicŭ, este a svinte mănăstirĭ otŭ Onofreĭ de la Bradzĭ [Sînt'Onufrie], otŭ Tărgu-Siretuluĭ, cumpărată de egumănulŭ Andreianŭ, în zile[le] luĭ Mihaĭ Racovița Voevodŭ, Domnŭ țăriĭ Moldoviĭ; iară cine s'arŭ ispiti să o è, saŭ să o fure, saŭ să è cu săla, de la svănta mănăstire, fără voe a luĭ Dumnedzăŭ, unulŭ ca acela să fie afurisătŭ și anaftema, procletŭ și trecletŭ și maranafta; lemnele și herulŭ și petrele și tote căte săntŭ, să putredzască, darŭ trupulŭ unuia ca aceluia să nu maĭ putredzască în veci veculuĭ, și să aibă părășĭ la vreme giudețulu pe Svetii Onofreĭ, a căruia este hramulŭ aice; aminŭ. Vletŭ 7225 [1717], Fev[rarŭ].

12. Pe un *Triod* tipărit:

....Și l-amŭ datŭ sfinteĭ bisericĭ la Hă[rlăŭ] dinŭ dialŭ unde este hramulŭ Tuturorŭ Sfinți[lorŭ]; deci nime din preuțĭ să n'aibă trabă, căcĭ noĭ amŭ dat-o sfinteĭ bisericĭ, ca să-ĭ hie stătătore, neclăti[tă] în vecĭ; și amŭ și iscălitŭ. 'Ανανίας Βόρ[νικος] Μ[πο]το[σανίου]; l[ea]t 726, εἰς τοὺς ἁγίους πάντας ποῦ εἶναι [= la Toțĭ Sfințiĭ, care e] εἰς τὸ Χινκ. (Χιρλ ?).

13. Pe un *Triod* din 1727:

Aesta Triodŭ posnicŭ amŭ cumpăratŭ eŭ, Lupulŭ Arhipŭ, și l-amŭ datŭ la biserica nostră la Budzenĭ, să fie pomană pentru sufletile părințilorŭ și a nostri; 7244 [1736], Martie 22. [Iscălitură neînțeleasă.] Cu ostenala preutuluĭ Olimbie săhastru. [Apoĭ se dă la Băloșenĭ, la schit, în 26 April 1784.]

14. Pe un *Triod* rusesc:

Ačastă carte ce să chiamă Triodŭ țveatnii, o amŭ cumpăratŭ аз смѣреныи много грѣшныи ермонах [= eŭ smeritul, mult-greșitul ieromonah] Lazarŭ, cu aĭ săĭ derepțĭ

banĭ, pentru ertatŭ păcatelorŭ mele și ale părințilorŭ mieĭ, și mă rogŭ celorŭ ce vorŭ căuta slujba beserici pre dănsă, să nu uită nicĭ pre noĭ păcătoșiĭ la svănta rug[ăciune], ca să nu vă uite și pe Frățiile Voastre H[risto]s întru 'părăție sa; aminŭ. Numele părințilorŭ mieĭ: Chir[i]ța и подрѹжїе его [= și soția luĭ] Antimiia и все род их [= și tot rodul săŭ], în zilele luĭ Grigorie Ghica-Vodă; letŭ 7240 [1732]. Ermonahŭ Lazar.

15. *Proschinitariŭ* grecesc al Sf. Munte, de Ioan Comnenul; 1745

16. *Evanghelie* rusească din 1748.

17. Pe o *Liturghie* grecească din Veneția:

Neofit Mitropolitulŭ Ugrovvlahieĭ.

Apoĭ iscălitura călugăruluĭ Nicon.

18. *Apostolŭ* de Iașĭ, 1756.

19. *Evanghelie* slavonă din 1759 (Rusia).

20. *Liturghieriŭ* rusesc, cumpărat cu 4 leĭ de la diaconul Andrunic de la Curnŭ. Pomenit și Sărafimŭ Botăianulŭ; 7271 [1763], 13 Mart

21. *Simion Tesalonicul,* Bucureștĭ, 7273.

22. Pe un *Chiril de Ierusalim,* Moscova, 1772:

Ačastă sfăntă carte esti Învățeturile aceluĭ dintru sfințĭ părinteluĭ nostru Chirilŭ arhiepiscopulŭ Erusalimuluĭ, și eşti cumpărată de mine, načalnicu iermonahŭ s. f. r., cu prețŭ 4 leĭ, di la părintele načalniculŭ Mihailŭ arhimandritulŭ di la Schitulŭ, la anulŭ 1701, Ghenari, și aŭ fostŭ la cumpărătura cărțiĭ și părintele Mamanŭ, care esti acumŭ načalnicŭ la schitulŭ Orguești ciĭ vechĭ, și acù se numești Macarii, și s'aŭ întămplatŭ la tocmală nostră, și încredințăndu-mă cu iscălitura ce s'aŭ scrisŭ în carte ačastă.

23. *Deniĭ* ruseștĭ, cumpărate de „Veniamin ermonah" cu „tri ruble", la 4 Decembre 1777. Scrie ieromonahul Sila, martur fiind „monah Eusăvii".

24. Scrisoarea rusească a luĭ Ieronim, episcop de Vladimir, 1778:

Книга іеромонаха Амкросіа мнстира гамалтевского.

25. Pe un *Triod* grecesc din Veneția, 1778:

Καὶ τοῦτο τὸ βηβλήον εἶναι τοῦ Διονισίου ἱερομονάχου ἐκ Τιρνάβου τῆς Ἑλάδος [= și această carte este a luĭ Dionisie ieromonahul din Tyrnabon al Grecieĭ].

26. Pe coperta uneĭ *Liturghiĭ* ruseștĭ, sfîrșitul porunciĭ de plată

tipărite a „vectigalului de vamă“, din partea comitelui de Auersperg (Lemberg, Ianuar 1778); în româneşte.

Această ultimă pagină e 67; pe cealaltă parte, o anexă: „numirea ofiţiilorŭ saŭ caselorŭ de vamă celorŭ neguţătoreştĭ“, etc.

27. Πέτρα Σκανδάλου de Ilie Miniat; Viena, 1783.

28. *Cuvintele luĭ Teodor Studitul;* Rîmnic, 1784. Cumpărate de la „preutu Ghiorghi, proinŭ protopopu dinŭ Herţa, cu 5 leĭ“, pentru cetire. Şi adauge: „cuĭ i-ĭ dragu ca să aibă cărţĭ să-şĭ cumperi, precumŭ eŭ păcătosulŭ, maĭ ğosŭ numitulŭ Savinŭ Volcinschi bivŭ Velŭ Şetrarĭ dinŭ satulŭ Noosăliţa, Ţin[u]t[ul] Herţiĭ, mi-amŭ cumpăratŭ cărţĭ, să citescu cătŭ oĭ trăi în viiaţa ačastă trecătoari, iarŭ după moarte mè va rămănè la fii meĭ care Dumnezăŭ îĭ va răndui şi care dintr'ănşi va avè evlavie la citire sfintelorŭ cărţĭ, acelue să rămăi; şi oricine aceste să zică: Dumnezăŭ să-lŭ erti, — că eŭ voĭ muri, iar carte va rămănè; 1802, Săpt[emvrie] 12. Şi acumŭ amŭ socotitŭ şi amŭ dat-o la mănăstire Vorona, spre zăbava şi cetire preoţilorŭ de acolo. prin părintele Macarie de 'colo, spre pomenire numelorŭ acestora cari s'aŭ însămnatŭ înnainte: răpăusaţi monahŭ Sarafimŭ, Marie, Costachi, Ilinca, Ştefanŭ, Dumitrachi, Paraschiva, Tarsiţa, Stavrachi, Ştefănachi, Anastasachi şi totŭ niamulŭ lorŭ; 1827, Iuli 19.

29. *Sf. Efrem Sirul.* Ms. rusesc din 1786.

30. *Atîrnare în loc de scrisoare asupra tarafulŭ ochelliştilor pentru firea a toată lumea* [de Clucerul Ioan Geanetul].

Originalul a ieşit la 1787, în Viena. V. titlul în *Ist. lit. rom. în secolul al XVIII-lea,* II, p. 28, nota 5.

„S'aŭ tălmăcit şi s'aŭ adunat de înţeleptul dascal Petru Stamatiadi“; pp. 447-8. Pentru traducere, *ibid.*

31. *Liturghie* de Iaşĭ, 1794.

32. Ἀσφαλὴς ὁδηγία εἰς τὴν γνῶσιν τῶν ἀνθρώπων, ἤτοι Θεοφράστου ἠθικοὶ χαρακτῆρες; Viena, 1795.

Însemnare:

Αὕτη ἐστὶ τοῦ ὑπογραφθέντος: Σάνδουλος Μικλέσκος [Aceasta e a celuĭ maĭ jos iscălit: Sandul Miclescu].

33. Χρησμὸς ἤτοι προφητεία τοῦ Ἱερονύμου Ἀγαθαγγέλου. Ms. Isprăvit la 25 Mart 1799.

Însemnare de la Teodor Peloponesianul, ἐν Ῥομάνο [= în Roman].

La urmă, după tipar, manifestul Împărăteseĭ Ecaterina a II-a din 19 Ianuar 1769.

Notiță a unuia din proprietariĭ cărțiĭ: Căsătorie, în 1796, cu „Mărioara, fiica căpit[anu]luĭ Vasile Marcu din Bucovina, iarŭ celŭ adevăratŭ nume dinŭ botezŭ ïĭ iasti Anastasiia". Naşterea, la 1798, a feteĭ Casuța, botezată de „dum[nea]luĭ bade Ioniți Thomă"; 1800, fiica Raluța; fiŭ n. 1804, botezat de „dumnaeĭ Stol[ni]č[asa] Mărioara Codriasca"; alt fiŭ, botezat de „vărulŭ Ionŭ Bărsănescu".

La urmă, adresa luĭ Gavriil de Vatoped, ce se află la Sf. Dumitru (σπῆτι), în mănăstirea Sf. Gheorghe (Noŭ, din Bucureștĭ).

34. *Evanghelie* grecească din 1795. La inceputul *Psalmilor* tipărițĭ, cari urmează:

Καὶ τόδε σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ τῶν φίλων: Στηρμπέη.

Pare a fi a boieruluĭ Barbu Ştirbeĭ, asupra căruia v. vol. VIII, tabla; *Un boier oltean la Karlsbad*, în „An. Ac. Rom.", XXIX și *Viața şi Domnia luĭ Barbu Ştirbeĭ*, *ibid.*, XXVII.

La urmă: μερτικά, ἤγουν κλίματα. Despre zodiĭ, apoĭ descendența scriitoruluĭ, din maĭ mulțĭ arhiereĭ; el era: ἐκ χώρας Μανδρῖα τούρκικοι, παῖς Κυλσέ (*sic!*).

35. Γνωμικά μονόστιχα ale luĭ Chrysoloras; Veneția, 1801.

36. *Alfavita sufletească;* Sibiiŭ, 1803. Prefață de „Ioanu Popovicĭ, vicariș cleruluĭ neuniților".

37. *Înfruntarea Jidovilor*, Iașĭ, 1803.

38. *Terpsitea,* de Neofit Duca, arhimandrit din Ianina; Viena, Vendoti, 1804.

39. *Penticostarion* din Sibiiŭ, 1805. Luat pentru Vorona în 1833.

40. Ioan Damaschin, *Descoperire cu amăruntulŭ a pravoslavniciĭ credințe;* Iașĭ, 1806.

41. *Polunoştința* de Neamț.

42. *Chiriacodromionŭ* de Neamț, 1811.

43. Λυρικὴ τοῦ εὐγ. ἄρχ. Καμηνάρη κυρίου Ἀθανασίου Χριστοπούλου; 1811.

44. Pe un *Orologhiu* de Veneția, 1812:

Aciastă carte este cupărată cu 24 le[ĭ] di la preutu Ion din Herța. Vasile Manoilŭ; 1843, Maĭ 8.

45. *Scara* luĭ Ioan de Sinaĭ; Neamț, 1814.

46. Pe un *Checragarion* de Neamț, 1814:

21 leĭ micatonu[1].
7 „ 20 astariulŭ.
6 „ cosutul.
30 par. găitanulŭ.
30,10.

47. *Adoleshia filotheos,* Iașĭ, 1815.

48. Pe o *Acolutie* grecească a Sf. Manuil, Pavel și Ismail; Lipsca. 1815:

Νῦν δὲ ὑπάρχει Μανουὴλ Ἀντωνίου Καλογράκη τοῦ Κρητὸς, ὅ μοι δεδώρηται παρὰ Μηχαλάκη Κότζου Σερδάρη, ἀνεψιοῦ τοῦ ἀνωτέρου. Καὶ τόδε Μανουὴλ Κρητός [= Iar acum e al luĭ Manuil Antoniu Calograchi Cretanul, care mi s'a dăruit de Mihalachi Coțu, saŭ Cociu, Serdarul, nepotul celuĭ de maĭ sus. Și aceasta e a luĭ Manuil Cretanul.]

49. *Octoih* de Neamț, 1816.

50. *Chiriacodromion* grec de Iașĭ, 1816; vol. I.

51. *Rînduiala sfințiriĭ apeĭ ceiĭ miciĭ;* Buda, 1816. Prefață de Ioann Theodorovicĭ. Text grec, sîrb și românesc.

52. La sfîrșitul *Nouluĭ Testament* de Neamț din 1818, ms.: Regule pentru cetirea Evangheliilor.

53. Pe *Biblia* din Petersburg:

Ačastă sf[î]ntă carte a Testamentuluĭ Vechiŭ și Noŭ fiindŭ a mè, a Vor[niculuĭ] Dracachi Rosătŭ, amŭ afierosit-o sfinteĭ mănăstirĭ Vorona, spre a mè veșnică pomenire...; 1833, Martie 15, Iașĭ.

Pentru Drăcachi Roset, din neamul Răducanu, Vornic încă din 1821, fiŭ al CatrineĬ Costachi, v. Hurmuzaki, X, p. 575, nota 3.

54. *Efrem Sirul;* Neamț, 1818. Însemnare că e dat de un călugăr tuns la Vorona și așezat la Măhașăștĭ; 1837, August.

Și ediție din 1823.

55. *Liturghiĭ* de Iașĭ, 1818.

56. *Carte folositoare de suflet*; Iașĭ, 1819. Luată de la „dascalulŭ Vasile", cu 5 leĭ; 1835.

1839, April 8, Sămbătă, a dooa săptămănă după Paștĭ, aŭ venit Vlădica Athanasie egumen la monastire Mogoșăștilor. Ieronomahulŭ Silvăstru amŭ scris.

Mănăstirea e lîngă Mihăilenĭ; azĭ nu maĭ are chiliĭ.— Pentru moșie, v. și *Doc. Callimachi*, I, p. 56, nota 1, 66.

[1] *Demi-coton.*

La anulŭ 1834 (2?), Ghenari 13 zile, noaptea, la 6 časurĭ, aŭ fostŭ o furtună mare cu huet, care n'aŭ maĭ apucat nicĭodată.

...Iaste a mea, a preutuluĭ Ioanŭ Vasilovicĭ din Crăteștĭ, pre care o amŭ luatŭ de la Eșĭ, dinŭ tipografia Sfinteĭ Mitropoliĭ în Moldaviia, cu prețĭ 4 leĭ; 1825, Fevru[ar] 1.

...Iaste dreaptă a mea, luată dinŭ sf[ă]nta Mitropolie când m'amŭ herotonit preut de mir, numindu-mă atuncea, Ioniță preot și iconomŭ, iarŭ acumŭ dinŭ călugărie Ioilŭ păcătosulŭ ieromonah, načalnicŭ schitulŭ Oniaga; 1848.

Schitul e în comuna botușăneană Slobozia-Secătura.

57. *Isaac Sirul;* Neamț, 1819.

58. *Molitvenicŭ,* Chișinăŭ, 1820.

59. *Penticostarion* din Bucureștĭ, 1820.

60. *Anastasimatariul* luĭ Petru Efesiul, tipărit de Grigore Băleanu, Bucureștĭ, 1820.

61. Pe un *Ermologhiu* al luĭ Petru protosaltul (din Efes) pe legătură:

Stefan Ilčhi, psalt; '837.

Pentru familia bucovineană Ilschi, v. tabla la *Doc. Callimachi.*

62. *Geografie* rusească din Petersburg, 1820.

63. Βησσαρίωνος, etc. Prefață de Polizois Lampanitziotes din Ianina. Frumoasă legătură.

64. *Iermologhionŭ și Anastasimatariŭ* ale luĭ Macarie.

Un exemplar din cea d'intâiŭ carte are numele luĭ Alexandru Tăutulŭ și data de 30 August 1837.

65. *Doao cuvinte ale Sf[ă]ntuluĭ Cassian Rîmleanul;* Bucureștĭ, 1825. Frontispiciu iscălit: ieromonah Costantie.

66. *Irmologhiu* grecesc, Constantinopol, 1825. Din ale luĭ Mavrogheni.

67. *Nevăzutul războiŭ,* Neamț, 1826.

68. *Pateric* de Bucureștĭ, 1828.

69. *Noă cuvinte rusești și romînești,* Bucureștĭ, 1829. Titlu romîno-rusesc.

70. *Psaltire* din Veneția, 1830. Iscălitura călugăruluĭ Nicon.

71. Pe un *Octoih* grec, Veneția, 1830:

Αὐτοῦ Νίκωνος ἱερομονάχου [= a aceluiașĭ Nicon ieromonahul].

72. *Arithmetică saŭ învățătura socotelilor, acum întîia oară întocmită în cest chip pentru folosul tinerilor din Seminariul Socoleĭ*

Iașĭ, Tipografia Mitropolieĭ, 1830. Autorul e A. Theodorescul. „Supt inspecția d. Ghermano V[ida] arhimandrit.“

Vida e acela care a scris o gramatică francesă și a editat pe Șincaĭ.

73. 'Αναστασιματάριον νέον, Constantinopol, 1832.

Dat de „Sard[a]r[iul] Costachi Mavroiani, din ale răp. fiŭ Comisul Dimitrie“.

74. *Triod* de Neamț, 1833.

75. *Împărțirea de grîŭ*, Buzăŭ, 1833. Dăruită de Mitropolitul Veniamin prin Ioan economul, protopop al Ținutuluĭ Botoșanĭ.

76. *Psaltichie* din 1834. Se înseamnă la 13 Novembre moartea unuĭ Brăescul.

77. *Capul VIII din Regulamentul Organic;* Iașĭ, 1835.

78. *Psalmĭ* de Neamț, 1836.

Și o cărticică fragmentară despre *Rînduiala cîntăriĭ Psalmilor*.

79. Προσκυνητάριον de Καμαράσης τοῦ... 'Αγίου Τάφου, Hrisant ἐκ Προύσης [din Brusa]; Moscova, 1837.

80. *Slujba Sf. Manuil, Savel și Ismail,* tipărită cu cheltuiala luĭ Manuil Manu Vizantiul; 1836. Prefață a acestuia și a călugăruluĭ Iustin.

81. Dialogurĭ greceștĭ. Dăruite la 1837 de „cc. Costachi Velisarie“.

82. *Didahiĭ,* Iașĭ, 1837. Cumpărat de la ieromonahul Epifanie pentru mănăstirea Vorona, în 1868.

83. *Hronograf*, de Neamț, 1837 și 1847.

84. *Theodoret*, 1840, Buzăŭ.

85. *Chiriacodromion* de Iașĭ, 1840.

86. *Viețile Sfinților* de Neamț, volumul pe Maiŭ. Dat de monahul Cliopa „di la tipografie, bisericiĭ dinŭ satulŭ Chiscovațŭ, di pi moșiea Voroniĭ“; 2 Maiŭ 1841.

87. *Istoria bisericească* de Meletie din Arta, tradusă de Mitropolitul Veniamin.

88. *Epistoliĭ* de Filaret Scriban; Iașĭ, 1843. — Și *Învățăturĭ,* de acelașĭ.

89. Copia uneĭ „Poeme la prăznuitoarea puneri temelieĭ cathedraleĭ din Cernăuț, la 3/15 Iulie 1844, alcătuită de ieromonahul Theoctist Blajevicĭ, epitropul eparhialniciĭ Seminărieĭ, interimal catehet gimnazieĭ Cernăuțiĭ, tipărită la Ioanŭ Echard tipograful Ținut Bocoviniĭ“. Sînt versurĭ ca acestea:

Sus, preste a luĭ Salim zidurĭ
să înnălța cu măndra frunte
Măreațulŭ templu cătră nourulŭ
di-asupra luĭ, din munte.

90. *Povățuitoriŭ la Împărăția ceriurilor,* tradus după Enochentie episcop de Camciatca de Alexandru Pangal, „la 1843, în Odesa"; tipărit de Marele-Logofăt Dimitrie Sturza, la Iașĭ, în 1846.

91. Pe o *Liturghie* din Iașĭ, 1845, pomenirea ieromonahuluĭ Iezechiel, 1853.

92. *Evanghelie* de Neamț, 1845.

93. Alta din 1858.

94. *Molitvenic* bogat din Neamț, 1848.

95. *Slujba Sf. Modest*, 1848.

96. *Tălcuirea Psaltireĭ*, I, Iașĭ, 1850.

97. *Apostol* de Neamț, 1851.

98. Legea rurală moldovenească; Iașĭ, 1851.

99. *Slujba Sf. Horalambie*, Neamț, 1853.

100. *Legiuirĭ în ramurile administrativ și judecătoresc votate de generalnica obicĭnuită Adunare în sesiile de la 1834-1849, întărite de Domnŭ;* Iașĭ, 1853.

101. *Prologurĭ* de Neamț, 1854-5.

102. *Darul cerescŭ* de Filaret al Moscoveĭ, tradus de Aga Nicolaĭ Bibiri, Iașĭ, 1855. Bibiri fusese în Rusia la 1854.

103. *Slujba Sf. Sofronie*, Neamț, 1858.

104. *Liturghiĭ* de Neamț, 1860.

105. *Tedeum* de Neamț, 1862.

106 *Slujba Sf. Pantelimon*, de Logofătul Gheorghe Beldiman; Iașĭ, 1865.

107. *Prohodul Maiceĭ Domnuluĭ*, luat din *Ceaslov*, de Costachi Mikléscu; 1866.

108. *Liturghiĭ* de Iașĭ, 1868.

B. MANUSCRIPTE.

1. *Lestvița* rusească. Ms. Începutul sec. al XVIII-lea.

2. *Pateric, Molitfe, Petru Damaschin, Grigorie Sinaitul, Dimitrie de Rostov, Simion Metafrastul, Tîlcul Evangheliilor, Despre moarte, Sf. Simion cel noŭ, Teognost, Rînduiala Diaconieĭ, Cuvinte ale Sf. Vasilie, Ioan Zlataust, Atanasie de Alexandria, Viața Sf. Teodosie de la Schit, Teodoret, Viața Sf. Vasile celuĭ Noŭ, Sf. Doroteiŭ, Ioan Pustnicul, Nil de la Zorsca.*

3. Calist de Constantinopol. Ms. rusesc.

4. *Floarea Darurilor*. Ms. sec. al XVIII-lea.

5. *Mărturiĭ doveditoare de la dreptul Sith, de la prorocĭ, de la Iisus Navi și de la înțeleptul Solomon asupra celor ce cred și filosoficesc că pămîntul să învîrteaște, iar soarili și luna staŭ pe loc*. Ms. sec. al XIX-lea.

6. „Cătră duhovnic învățătură." Ms. Veacul al XVIII-lea.
7. Molitve din veacul al XVIII-lea. Ms.
8. *Psaltichie* rusească din 1709. Dată de Gheorghe Caraiani la 1832.
9. *Pravilă* rusească din 1720.
10. *Vieți de pustnicĭ.* Ms. rusesc, copiat în 1721.
11. Pe un *Molitvenic:*

Aicĭ s'aŭ născutŭ fiĭ Nicolaĭ; leat 1750. Popa Ioanŭ otŭ Benderŭ.

Să să știe căndu s'aŭ născutŭ fiica nostră Ștefana; letŭ 7251 [1742], Oct[omvrie] 28, Gĭoĭ.

Să să știi căndŭ s'aŭ născutŭ fiica nostră Irina; leat 7252 [1744], Ghen[arie] 28, asămine.

Să să știe căndŭ s'aŭ născutŭ fiulŭ nostru Irimie, letŭ 7256 [1747], Ghen[arie] 13, Duminică.

Să să știe căndŭ s'aŭ născutŭ fiica nostră Irina; letŭ 7255 [1747], Ap[rilie] 21, Marțĭ.

Să să știi căndu s'aŭ născutŭ fiica nostră anume Zănoviica; în luna . . . zile.

(Din alt rînd, șters:)

În 9 leĭ di la po[pa]....

12. Miscelaneŭ din Sf. Vasile, Maxim, etc., 7250 (1741-2).
13. *Psaltire* cu însemnărĭ greceștĭ din 1759.
14. Istoria Ierusalimuluĭ. Ms. rusesc din 1777.
15. Pe un *Acaftist* rusesc:

Acest acafthist esti a meŭ, rămas di la părinţe erămonah Misail..., la biserica Mițăleștĭ...; velet 1780.

16. *Petru Damaschin,* ms. nemțean din 1781.
17. *Viața Sf. Ignatie;* 1784. Iscălește proegumenul de Hilandariŭ, aflător în Iașĭ, la 1806.
18. Ἁμαρτωλῶν σωτηρία. Ms. sec. al XIX-lea.
19. Secretariŭ rusesc; partea a 4-a. Ms. sec. al XIX-lea.
20. *Cuvintele* luĭ Teodor Studitul. Ms. sec. al XIX-lea.
21. *Canoane* acefale. Scrisoare rusească nouă.
22. Cărticică de închinăciunĭ, latinește și grecește. Ms. sec. al XIX-lea.
23. Pe o *Învățătură cătră duhovnic,* etc.:

Din cărțile mele, Nicon ieromonahŭ.

24. *Acaftistul Sf. Paraschive;* sec. al XIX-lea.
25. *Catavasieriŭ* romănesc ms.; c. 1800.
26. Ms. in 12°, de musică în notație apuseană. Sec. al XIX-lea.

27. Pe alt *Anastasimatariŭ* grec, ms.:

Acestŭ Anastasimatariŭ este dreptŭ alŭ mieŭ, celŭ iscălitŭ, și este scrisŭ din singură păcătoasă mănă a mè: Theofilŭ, ieromonahŭ Socola; 1821, Fev[ruarie] 3.

28. *Irmologhion* manuscript din 15 Mart 1827. La 15 Iunie 1830 era al Voroneĭ. Blestem pentru cine l-ar lua. „Să fie suptŭ canonile sfinților părinți pănă ci o va aduč-o înnapoĭ.“

29. Pe un exemplar din Vendoti, Ἱστορία τῆς Ἀμερικῆς:

Νίκονος ἱερομονάχου [= a luĭ Nicon ieromonahul].

30. Pe un *Anastasimatariŭ* grec ms., 1832:

Din cărțile fiuluĭ Dimitrie, de Comisul Costachi Mavroiani.

31. *Psaltirea* proroc-înpăratuluĭ David, prefăcută în poezii în zilele prea-înnălțatuluĭ Domn Mihail Grigoriu Sturza Voevod..., prin osîrdie și rîvna maĭ miculuĭ între cîntăreți Nicolae Liciu, dîndu-mĭ toată liniștirea și curajul cinstitul și de bunŭ neamŭ dum[nea]luĭ boeriul Costache de Miclescu, la moșiia dum[nealu]ĭ Băloșanii.

[Versurile sînt bune, cum se poate vedea din această probă:

Doamne Dumnezeul mîntuiriĭ mele,
Te-am rugat eŭ ziua și nopțile mele,
Să între 'nnainte-ți rugăciunea mea:
Pleacă urechea ta spre ruga mea.]

32. Viață rusească a starețuluĭ Paisie, cu chipul săŭ. Ms. Și alta din Neamț, 1836.

33. „Rînduiala chipuluĭ celuĭ mare alŭ îngerilorŭ, adecă alŭ schimniciei.“

E o carte ascetică foarte răspîndită.

Iscălește: „ieroshimonahŭ Grigorie dohovnic“. Pecete cu „Ghenadie ieromonah“ și un vultur (1836).

34. Pe o *Psaltichie* grecească din veacul al XIX-lea, ms.:

1838, Ghenarie 11, la 4 časurĭ noapte, s'aŭ cutremuratŭ pămăntulŭ.

Acest Ermologhionŭ este dreptŭ alŭ mieŭ, celŭ iscălitŭ; 1819, Sept[emvrie] 20. Theofil ieromonahŭ, Socola.

E acel care în 1821 se afla tot acolo, iar cu cîtva timp înnainte la schitul din Zagavie.

Și:

Καὶ τόδε σὺν τοῖς ἄλλοις: Κοστάκης Μικλέσκος [= și aceasta cu altele: Costachi Miclescu].

E pomenit la 1816 în Botoșanĭ; *Doc. Callimachi*, II. p. 150.

În anexă, un *Trepetnic*.

35. Pe *Tesaurul* luĭ Damaschin, grecește, ms.:

Și ačastă carte este a iscălituluĭ pre margine Theofilŭ ieromonahu Zagaveiĭ; 1842, Mart[ie] 25.

36. Pe o *Psaltichie* grecească din veacul al XIX-lea, ms.:

Καὶ τόδε πρὸς τῆς ἄλλης, Θεόφιλος ἱερομόναχος Ζαγαβίας [= Și aceasta pe lîngă celelalte: Teofil ieromonah de la Zagavia].

37. Mănăstire lîngă Hîrlău, numită după intemeietor, Zagavie. Acolo a stat la sfîrșitul veaculuĭ al XVIII-lea Amfilohie, episcop titular al Hotinuluĭ.

38. *Litia mică*. Ms. al mănăstiriĭ Coșula, luat supt egumenul Visarion, la 1842.

39. *Minunile Sf. Modest*. Ms. sec. al XIX-lea. Dăruit pentru iertarea păcatelor „Marieĭ Rosset, fiiceĭ dum[nealuĭ] Marele-Vornic Costandin Rosăt dinŭ Botoșanĭ; 1846, Dechemvrie 22, Botoșaniĭ. Κωνσταντῖνος Ῥωσσέτος Βόρνικος.

Costachi Roset, ca Spătar (1826), și soția luĭ, Maria Gheuca, aŭ zidit biserica „Roset" din Botoșanĭ, unde e îngropată și această fiică, Maria, moartă la 12 anĭ, în ziua de 15 Iunie 1846. V. *Inscripții*, I.

40. Concept de scrisorĭ. Ms. 1848.

Miscelaneŭ. Cuprinde: un inventariŭ al bisericiĭ celeĭ vechĭ din Vorona; rugăciunĭ cu titlul rusesc; rețete; desemnurĭ; versurĭ religioase; un vocabulariŭ de neologisme (ex: „ministri l. dregătorĭ a unuĭ Stat, secritariŭ de Stat; misionarĭ l. trimis cu vre o însărcinare religioasă în țărĭ streine, păgîni"); caligrafie; „titlurile pe adrese la tot soiulŭ de familiĭ; 1853, Maĭ"; „doftoriile maĭ bune de făcut"; explicărĭ de cuvinte greceștĭ și slavone; note de cheltuielĭ din Vorona, 1860.

41. Condica de cheltuielĭ pentru otelul mănăstiriĭ Vorona în Botoșanĭ; 1856.

VI. **BOTOȘANĬ.**

1. **Biserica Păpăuților.**

(Adaus la *Inscripții*, I.)

1. Pe o icoană:

Ioanŭ iereĭ otŭ Dan[cu]; Marie Vărnavŭ.

2. Pe altă icoană:

Χεὶρ Ἱεροθέου ἱερομονάχου πελοποννησίου· αψνβ'ῳ. [= Mîna luĭ Ieroteiŭ ieromonahul, din Pelopones; 1752.]

3. Pe alta:

ἔτος αψξζ′ [anul 1767].

4. Grafit în altar:

Să să știe de căndŭ a' venitŭ Mo[scalii] în Moldova, vlto 7 —.

5. Altul:

1691.

6. Altele:

Gabryel Krosnopolski; 1693... rulŭ, Andreĭ, fečorul luĭ M[a]th[e]ĭ.

7. La strana dreaptă:

Ocsana. Crilosŭ. Odochia.

8. Tot acolo:

ѡт Ботошан.

Apoĭ:

Ștefan Pop.

9. *Ibid.:*

єг гп. втори. [Domnia luĭ a doua.]

прѣстав... Петра [Воевод]... [ras] ді [= a răposat Petru Voevod, *și i-a urmat Ilie Voevod, care a părăsit Scaunul la Iunie 19.]*

Ca și la Tîrgu-Frumos s'a suprimat aicĭ ceia ce privește pe Ilie-Vodă turcitul.

в лѣто ,знѳ, мсца юніє аї 8 четвок (?) **на гспдв. Стефан, и в лѣто ,зѯ Алеѯа...** [= La anul 7059 = 1551, luna luĭ Iunie 11, Joĭ, a început a stăpîni Ștefan și la anul 7060 [1551-2] Alexandru Voevod.]

в лѣто знѳ, юн. . . . воеводꙋ (v. maĭ sus).

10. Pe strana din față:

в лѣто ,знд, сеп. г, втор[ник?] прѣставис Іѡ Петрь Воевод и ста . . . вато. [= La anul 7054 [1546], Septemvrie în 3, Marțĭ (?), a răposat Io Petru Voevod și a stat Ilie Voevod, la anul —.]

11. Pe o carte:

Μὲ ἀφιέρωσε αὐτὸ τὸ βιβλίον ὁ διδάσκαλος μου νὰ ἐνθυμήσω, ὁ παπᾶ Λεόντιος, διὰ τὰ ἐνθυμοῦμαι, καὶ ὅπιος τὸ πάρῃ ἄνευ τοῦ ἐμοῦ θελήματος[1] νὰ εἶναι ἀφορησμένος· αψμ′. Μὲ τὸ ἐχάρησε ἐμένα

[1] A căzut *Vinerĭ*. Poate fi însă și: „la ceasul al doilea". Data e a cronicii.

τὸν Κονσταντῆνο· [= M'a dăruit, pe această carte, dascălul mieŭ, ca să-mĭ aduc aminte de el, popa Leonti, ca să-mĭ aduc aminte; şi care o va lua fără voia mea, să fie afurisit; 1740. Mi-a dăruit-o mie, Constantin.]

Ačastă svăntă carte mi-aŭ dăruit-o dascalulŭ Leontie întru pomenirea luĭ; ce, cine ar fura-o, să fie suptŭ blăstămulŭ luĭ.

A fost şi a Ruxandeĭ Başotă, născută Ventura.

Aiurea:

Τῶν τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ ἐκδοθέντων Κυριακοδρομίων τὸ παρὸν δέδοται τῇ εὐγενεστάτῃ ἀρχοντίσσῃ κυρίᾳ Ἀλεξάνδρᾳ Σούτζῃ . . . κἀμοῦ τοῦ ταπεινοῦ καὶ θερμοῦ αὐτῆς εὐχέτου Δωροθέου ἱερομονάχου. [= Dintre Cazaniile scoase pe tot anul, cea de faţă s'a dat prea-nobileĭ jupănese doamneĭ Alexandra Suţu . . ., şi e a mea, a celuĭ smerit şi călduros rugător al eĭ; Doroteiŭ ieromonahul.]

2. Mănăstirea Coşula.

1. La intrare:

† изволенїем ѡтца и съ поспѣшенїем сна и съвръшенїем стго дха произволи пань Матиїашь великїи вистѣрникь създа храмь стмь Николае вь монастирї своеи на Милѣтинѣ; начѣ сѣ април кг и съврши сѣ тогожде лѣта, в лто ҂змг, сеп. и днь. [Cu vrerea Tatăluĭ şi cu ajutorul Fiuluĭ şi cu săvîrşirea Sfîntuluĭ Duh, a binevoit dumnealuĭ Matiaş Marele-Vistiernic şi a zidit hramul Sf. Nicolae la mănăstirea sa, pe Miletin; s'a început la 23 April şi s'a săvîrşit în acelaşĭ an, anul 7043 [1535], Septemvrie 8 zile.]

2. Pe potir:

Помѧни господі рабa свою Варварꙋ. ис. хс. ника. [Pomeneşte, Doamne, pe roaba ta Varvara; Isus Hristos biruieşte.]

3. Pe o icoană:

Вл лто ҂зскг, ген. к, аравам (sic) Сaвин и Илеана. [Savin şi Ileana în anul 7223 (1714-5), Ianuar 2 . . . ?.]

E o icoană rusească, dăruită de tovarăşul de fugă peste Nistru al luĭ Dimitrie-Vodă Cantemir, Savin Banul Zmucilă.

4. Pe o cruce:

Gheorghe, Drăghicĭ; 1817.

5. Pe alta:

Să afirosăşti s. er[ar]h N[icolae], Coşula, de robiĭ luĭ D[u]m[ne]zăŭ Necolae Stroja, Gheori, Dumitriu; 1840.

6. Pe altă cruce, inscripţie rusească din 1776, pomenind pe episcopul Dosofteiŭ de Rădăuţĭ şi pe egumenul Dosofteiŭ ieromonahul.

7. Potir de argint rusesc.

8. Pe o tavă:

Τὸ παρὸν ἀφιεροθὲν παρὰ τοῦ κὺρ Δήμου Τζοκὰν ἐκ Μέγα Τουρνόβου εἰς μοναστήριον Κοσούλας, εἰς μνημόσυνον τῆς ψυχικῆς αὐτοῦ καὶ τῶν γονέων σοτηρίας, Θεοδώρου καὶ Σοφίας; 1767, Ἰουνίου. [= Aceasta s'a dăruit de dumnealuĭ Dimu Ciocan, din Tîrnova cea Mare, la mănăstirea Coşuleĭ, spre amintirea sufleteştiĭ luĭ mîntuirĭ şi a părinţilor, Teodor şi Sofia; 1767, Iunie.]

9. Pe o muşamà, copia (din 1876) alteia cu chipurile ctitorilor, soţul, soţia şi patru copiĭ.

10. Icoane din 1835.

11. Pomelnic de pe vremea egumenuluĭ Marchian, 8 August 1859, scris de monahul Iustin din Vorona. Morţĭ: Ioana, Mariia, Mafteĭ, Anghelina, Ieremia, Elena şi tot neamul lor.

12. *Evanghelie* din Iaşĭ, 7270.

13. *Octoih* din Neamţ, 1836.

14 *Anthologhiu*, partea a 2-a, Bucureştĭ, 1827.

15. *Efrem Sirul*, ms.

16. Pe alt ms. se spune cum s'a scris în anul cînd (и изгнал; şters) кишел и тоурκоу кыизгнал Костантина Воєводꙋ, било въ лѣто ꙁрд. [= Cu vrerea Tătăluĭ şi cu ajutorul Fiuluĭ şi cu săvîrşirea Sf. Duh... a ... şi a soţieĭ luĭ Nastasica din Dobroteştĭ, pentru iertarea păcatelor luĭ şi ale părinţilor luĭ şi ale tătăluĭ luĭ Ostafie şi ale mameĭ luĭ Vasca... în zilele bine-credinciosuluĭ şi de Hristos iubitoruluĭ Domn, Ştefan Voevod, cînd la anul 7104 *(sic)* a fost gonit Constantin-Vodă [Movilă] de Turcĭ şi a eşit din ţară.]

17. Pe alt ms.:

Влто ꙁзни мωнах Іωаннь изволенієм ωца и сь поспѣшеніем и съ дѣиство стго дха повелѣнїем и с дѣанїем прѣосщенааг митрополита Григорїа се аз желателно въждел ѣх ωт срдца и дадох ωт правааг моег иманїа и сътворих сїа книга наречна стыи Єфрем и дадох ѫ въ монастир воронецском, идеж

єст храм стго велкомчнка Хва Геωргїа и идеж ωт младих нωктеи и здѣства ωтбѣщах сѧ бви съ оумѡленїем стго ωца нашег Данїила новаг и зде въспрїѧт сты и спнїи агг-льскыи ωбраз и идеж мнωг потрꙋдїем дшевнѣи оутвръди сты монастир при въсем своем животѣ съ своим бгодан-ным и правым стѣжанїем, да ест емоу бласвенїи вѣчнїи помѣн, вѣчнаа емꙋ памѧт, и дадωх еи вь мωлбѫ себѣ и ро-дїтелеи моих; аще ктос покꙋсит порꙋшитимое даанїе или възѧти или продати ωт стго монастирѣ и ωт стѣи цркви, да бѫди проклѧт и ωтмещѫт от стго закона и ωт дог-маати сты отцїи иже въ Никеи и ωт стго мчника Хва Геωргїа амин. [= În anul 7058 [1549-50], monahul Ioan cu vrerea Tatăluĭ și cu ajutorul Fiuluĭ și cu ajutorul Sf. Duh, cu învățătura și cu fapta preaosfințituluĭ Mitropolit Grigorie. Iată eŭ am dorit din inimă și am dat din dreapta mea ago-nisită, și am făcut această carte, anume a Sf. Efrem, și am dat-o la mănăstirea Voronețuluĭ, unde este hram sf. marele mucenic al luĭ Hristos Gheorghe, unde din frageda tinereță și din copilărie m'am făgăduit luĭ Dumnezeŭ, cu rugăciunile Sf. părinteluĭ nostru Daniil cel Noŭ, și unde am primit mântuitorul și îngerescul cin, și unde mult s'a trudit cu toată osîrdia luĭ sufletească să întărească această mă-năstire în toată viața luĭ, cu a luĭ de Dumnezeŭ dăruită și adevărată avere, ca să-ĭ fie binecuvîntată și veșnică po-mană, veșnica luĭ pomenire; și am dat-o ca să se facă molitve pentru mine și pentru părinții mieĭ; și cine ar îndrăzni să strice dania mea saŭ să o ie saŭ să o vînză din sfînta mănăstire și din sfînta biserică, să fie proclet și lepădat din sfînta lege și din dogmele sfinților pă-rinți, celor de la Nicheia, și de sf. mucenicul luĭ Hristos Gheorghie; amin.]

I.

CÎTEVA ACTE DIN CATEGORIĬ RARE.

O poruncă a luĭ Vasile Lupu.

Părintele paroh din Molniţa (Dorohoiŭ) îmĭ trimete o poruncă a luĭ Vasile Lupu către unul din pîrcălabiĭ de Neamţ pentru o judecată de pămînt. E destul de interesantă prin persoana proprietaruluĭ, diacul Luchian, prin numele celor ce avuseră stăpînire în acel sat Muntenĭ — David, Rodna —, pentru a i se face loc aicĭ în întregime:

Io Vasilie Voevoda..., scriemŭ la sluga noastră părc[ălabulŭ] otŭ Niamţu. Dămu-ţĭ ştire că s'aŭ jeluitŭ înnaintea Domnii Meale sluga noastră Luchianŭ diiaculŭ şi cu oamenii săĭ pre toţĭ seteanii dinŭ Munteanĭ, dzicăndŭ că are o parte de ocină înŭ satŭ înŭ Munteanĭ, cumpărătură de mătuşe-sa Sofica č-aŭ fostŭ după Davidŭ Armaşulŭ, de la Rodna celŭ bîtrănŭ, iarŭ zapisŭ de cumpărătură de la Rodna č-aŭ avutŭ Davidŭ Armaşulŭ, acela aŭ arsu înŭ focŭ, căndŭ aŭ arsu casele luĭ Mîteiaşŭ dinŭ Bătrîneştĭ, č-aŭ ţănutŭ pre Iona, sora ğupăneaseĭ luĭ Davidŭ č-aŭ fostŭ Armaşŭ; decĭ acmu eĭ tăgăduescu acea parte şi nu vorŭ să li o arate. Pentru acèa, deaca veĭ vedea cartea Domnii Meal[e], iarŭ tu să străngĭ oamenĭ bunĭ, şi dinŭ susŭ şi dinŭ ğosŭ, dinŭ preğurŭ megeiaşĭ, şi depreunî cu toţĭ săteanii dinŭ Munteanĭ, şi să aveţĭ [a] alege cu toţiĭ partea Rodniĭ dinŭ ocin[ă] dinŭ Munteanĭ, de cătră fraţiĭ luĭ şi de spre alţĭ răzeaşĭ; iarŭ, de nu vorŭ vrea să o aleagă, saŭ de le va părea cu strămbulŭ, să le daţĭ dzi să stea de faţă înnaintea Domnii Meale, şi să aibî a face mărturie cumŭ verĭ afla acolo, şi să o daĭ la Luchianŭ.

Ačasta scriemŭ. Într'altŭ chipŭ să nu facĭ înnaintea cărţiĭ Domnii Meale.

U Iasŭ, leat 7155 [1647], Iulie 9.

Гсдїнь рече.

Velŭ Logofetŭ ucilŭ. Ionŭ.

[Pecete cu chinovar.]

Tot odată părintele paroh Dubăŭ mi-a dăruit un act slavon de la acelaşĭ Domn, act al căruĭ resumat e acesta:

Iaşĭ, 2 Februar 7145 (1637). Vasilie-Vodă către „Larionŭ otŭ Porceştĭ, Larionŭ otŭ Stolniceanĭ din Ţinutul Neamţuluĭ şi Toma din Piticeanĭ din Ţinutul Romanuluĭ“, în ceartă cu Apostolŭ Velŭ Pitarŭ pentru „părţĭ de ocină din satul Băloşeştĭ“ (Roman). Nume: Mierea din Băloşenĭ, Ionaşco Sorăč[e].

Gavrilaş Velŭ Logofătŭ. — Şaidirŭ. — Slavon.

Catastihul de plată a unuĭ ostaş romîn în oastea polonă.

Adese orĭ în a doua jumătate a veaculuĭ al XVII-lea găsim ostaşĭ romînĭ, maĭ ales Muntenĭ, în rîndurile Polonilor cari veniaŭ în ţerile noastre saŭ se luptaŭ la hotarele cĭ. Ni s'aŭ păstrat de la eĭ scrisorĭ particulare, zapise de învoială, dar ni lipsia până acum un *catastif*, din care să se vadă cum şi cît eraŭ plătiţĭ aceştĭ mercenarĭ aĭ unuĭ Craiŭ străin.

De aceia actul ce urmează are un interes puţin obişnuit.

Şferturĭ ce amŭ zlaslujitu în Ţara Leşască înŭ 5 aĭ fără unŭ şfertŭ, facŭ 19 şferturĭ; 15 şferturĭ căte 3 caĭ, 4 şferturĭ căte 4 caĭ. Căndu amŭ fostu stegaru, ce amŭ lutŭ dintr' aceste şferturĭ: 1 şfertu după ce ne aŭ scosŭ dinŭ Cănpulungu şi amŭ mărsu înŭ Ţara Leşască, 1 şfertu amŭ luatu căndu amŭ mărso cu stiagulŭ la Agapie, 2 şferturĭ amŭ luatu căndu amŭ fostu la mănăstire la Putna, de aŭ adusŭ Vasilie Isăcesculu şi cu Toderŭ Budaculu; 2 şferturĭ amŭ lu[a]tu că[n]du i-amŭ dusŭ eŭ în Ţara Leşască

în zile luĭ Costandinŭ Duca-Vodă, în Domnie întăiŭ, şi amŭ mărsu cu rotmistrulu la Lioŭ; 4 şferturĭ aŭ adusŭ Toderŭ Budaculu, şi le'ŭ lutu rotmistrulu, şi, căndu aŭ vinitu rotmistrulu, în zile luĭ Antiohi-Vodă la Eşĭ, m'amŭ socotitu cu dănsulu innainte Logofătuluĭ Pleşcăĭ, în casă la Butculeas[a], şi e'mŭ fostu eŭ cu 40 leĭ de pe nişte martariĭ ce le adusesemŭ eŭ cu vărulŭ Mironŭ dinŭ susu, şi mi-aŭ ţinutu în samă aceĭ 40 leĭ, şi mi aŭ maĭ datu şi unŭ contăşu de canevaţă; 1 şfertu amŭ dăruitŭ eŭ rogmistruluĭ pentru ce aŭ fostu la robie. Facŭ luate 11 şferturĭ, şi aŭ rămasŭ neluate 8. Dintr' aceste aŭ maĭ adusŭ 4 şferturĭ Vasilie Chemetu, şi mi-aŭ făcutu rogmistrilu răvaşu la Vasilie să-mĭ dè bani; Vasilie aŭ datu samă cumŭ i-aŭ lu[a]tu rogmistulu şi că aŭ şi ğuratu denainte văruluĭ Duracu, pecumŭ i-aŭ luto bani rogmistrolu, şi aŭ maĭ adusŭ Pisarulŭ nu ştiŭ căte, şi Pătraşcu căpitanulŭ încă aŭ maĭ adusŭ, şi bani totu rogmistrulu i-aŭ luatu, şi, căce aŭ maĭ rămasŭ ciferturĭ neluate, s'aŭ dusŭ rogmistulŭ sănguru la deputatulu dumnuluĭ Hatmanuluĭ Coron[i], la Mariosche, şi le'ŭ scosŭ tăte şferturile pănă la unulu. Ğiure Pătraşcu păpatanulu *(sic)* că nu aŭ scosŭ rogmistrulu tote şferturile: eŭ să fiŭ păgubaşu.

20 leĭ mi-aŭ maĭ datu căndu aŭ-purcesu dinŭ Eşĭ, să-mĭ fie de cheltuială la nu[n]tă, şi, mărgăndu frate-meŭ păună cu rogmistrulŭ în Ţara Leşască, căndu s'aŭ întosŭ înnapoĭ, mi aŭ adusŭ 4 ug. de auru. Atăta ştiŭ cu su[f]letulŭ meŭ, şi oĭ şi ğura pecumu că nemică nu s'aŭ pusŭ cu năpa[s]te.

Pentru unŭ zapisu ce amŭ eŭ la dănşiĭ, pentru şeptedzăcĭ de leĭ, i-amŭ datu unŭ calu suru înŭ buestru şi 2 boĭ, şi m'amŭ soco[ti]tu totu în casă la Butculasă, înnain[te] Logofătuluĭ Pleşcăĭ, şi aŭ datu samă că zapisulu nu-ĭ la dănsulu. Şi de ačasta încă oĭ ğura.

Ţigani ce aŭ vădutu, să să ştie: Timuşu Ţiganulu l-amŭ văndu[tŭ] eŭ luĭ Neculaiŭ Post[elniculŭ], fičoru luĭ Iordachie Vorniculuĭ, în Ţara-Muntenască.

Sandulu Ţiganulu l-amŭ văndutu Bănaruluĭ, şi l-aŭ adusŭ

Banarulŭ de la Orhăiŭ. Stanŭ și cu Mărie, fičoriĭ luĭ Toderŭ Ţiganuluĭ, i-amŭ văndutu Vorneculuĭ Iordachie, însă aceștĭ Ţiganĭ săntu dinŭ parte mè.

Marie, fata Sanduluĭ Ţiganuluĭ, amŭ văndut-o luĭ Ilie otŭ Vist[ierie].

Iona, tijŭ fată Sanduluĭ Ţiganuluĭ, aŭ văndut-o Ursachie luĭ 3 Log[o]fătŭ.

Marie, fata luĭ Toderŭ Ţiganulu, aŭ văndut-o tijŭ Urșachie și cu Măţacu luĭ Toderașcu Bașotă, și bani i-amŭ înpărţitu cu toţiĭ.

Atăţa Ţiganĭ s'aŭ văndutu.

II.

DOCUMENTE AMESTECATE.

I. *Acte privitoare la moşia Dolnicenĭ (Dorohoiŭ).*

1. 7—. Petru-Vodă, pentru Dolniceanĭ. Foarte mică formă şi literă. Frumoasă pecete ruptă. Niciun loc de dată. Cu creionul, noŭ: 1575.

2. Iaşĭ, 7083 (1574-5). Petru-Vodă, pentru Drăghicĭ fiul luĭ Romaşco, Vasilca fata Măriicăĭ, sora luĭ Romaşco, nepoţiĭ luĭ Birtalanu, strănepoţiĭ luĭ Ghedeonŭ Papa, şi pentru Ionaşco Dinga diiacŭ şi fratele Petria şi sora Măriica, fiiĭ luĭ Dinga diiac, nepoţiĭ luĭ Isaico, strănepoţiĭ luĭ Miroslavŭ, pentru Dolniceanĭ. Actele li s'aŭ distrus de Tatariĭ veniţĭ asupra luĭ Ion-Vodă. кл лог. 8ч. — Crăstea.

3. 15 Maiŭ 7112 (1604). Eremiia Moghila-Vodă, pentru „Gligorie Bobenŭ şi Gorcea şi Nicoară şi popa Ionŭ şi Eremiia şi Şiptelicĭ şi Măriica şi Ionŭ şi alt Ionŭ şi Toma şi Todosiia şi Sorica cu sora eĭ Elinca, de o parte, şi Chirila“, cu zapisul „luĭ Văscanŭ Vătagŭ şi a oamenĭ bunĭ“, cu privire la moşia vîndută de Drăghicĭ Birtălanŭ, fiul luĭ Romaşco, la Dolniceanĭ. — Stroicĭ. — Pecete de inel.

4. Iaşĭ, 12 Iulie 7118 (1610). Costantinŭ Moghila-Vodă, luĭ „Drăghicĭ snă Romaşco şi rudenieĭ luĭ, Vasilcăĭ, feteĭ Mariichi, suroriĭ luĭ Romaşco, nepoateĭ luĭ Birtîlanu, strănepoateĭ luĭ Ghidionŭ Papa, şi niamuluĭ lor, Ionaşco Dinga diiacŭ şi fratele luĭ, Petria şi sora lor, Măriica. fiica Dinghi diiacŭ, nepoţiĭ luĭ Isaico, strănepoţiĭ luĭ Miroslavŭ“, pentru Dolniceanĭ. — „Iară altu vechĭ ce aŭ fostŭ avăndŭ moşulŭ lorŭ, ce s'aŭ scrisŭ maĭ susŭ, Ghedeaonŭ Papa, şi Miroslavŭ de la bătrănulŭ Stefanŭ-Vodă, li-aŭ pierdutŭ căndŭ aŭ venitŭ Tătarăĭ asupra lu Ionŭ-Vodă şi căndŭ şi singurŭ

aŭ peritŭ". „Велици болѣри ꙋчил" [boieriĭ ceĭ marĭ aŭ spus]. Pecete mică.

5. Iașĭ, 12 April 7128 (1620). Gașpar-Vodă, pentru Frăsina, Ileana, fetele luĭ Vasco și mătușile lor, Minta, Năstasia, fetele Gafeĭ, care vînd la Dolniceanĭ luĭ Grigorea (?) Păh[arniculŭ]. — Borăleanulŭ. V°: въ небитност ег мaст. пнь гѣнгѣ логофет ꙋ двора [în lipsa dumisale jupîn Gheanghea Logofătul la Curte].

6. „În diiata fičorilorŭ ș'a ginerilorŭ luĭ Dumitrașco Șoldanŭ ș'a fraților luĭ cari scrie pe ğum[ă]taate de satŭ de Dolniciani, căndŭ s'aŭ înpărțitŭ dinŭ văletiulŭ 7145 [1637], Iunie 8, — care iaste a luĭ Bașotă Vist[ieriul].

Cumpărăturile Safteĭ Șoldănias[i] č-aŭ cumpăratŭ maĭ pe urmă, și sintŭ scrisia și într'un ispisocŭ de la Vasilie-Vodă, din văletiulŭ 7154 [1646], Iulie 19.

[Nume: Hilcia, Gaftina, Bălmujelŭ.]

7. Ꙋ рѣд ѡт Щефѣнещи, 25 Maiŭ [c. 1640]. „Gaftona, fata luĭ Andronicŭ Harlă de satŭ de Dolniceanĭ, nepoata luĭ Bălmojelŭ otŭ tamŭ", vinde moșie acolo „Vorniceasi Șoldăneasi", cu 15 leĭ, „denaintea Tomițeĭ căpitanuluĭ și luĭ Pătrașco Brăteaiŭ și denaintea luĭ Dumitrașco de Buneanĭ și denaintea luĭ Ionașco Liavuluĭ și denaintea luĭ Ionașco otŭ Budeștĭ și denaintea Gligorceĭ de Pleșăștĭ și denaintea luĭ Tofanŭ de Găleșeanĭ".

8. F. d. C. 1650. „Medelianŭ și Irina și Toderŭ, fičoriĭ luĭ Bobeiŭ", vîndŭ la Dolnicenĭ, Șoldăneseĭ. Marturĭ: „popa Vasilie de Albeștĭ și popa Partenie otŭ Mihăilășianĭ și Vasilie snă pop Nechiforŭ otŭ Dobărcenĭ și Pavălŭ fečorulŭ Vasilceĭ de Ungurașĭ." Scrie „Neculaiŭ snă Tofilŭ".

9. C. 1650. „Gorghie, fečorulŭ luĭ Șeptelič", vinde ocină la Dolniceanĭ „ğupăneaseĭ iĭ Șoldănease, înŭ 20 de leĭ". Marturĭ: „Cucoranulŭ Ghiorghie și Ionașco Rodna și Istratie de Dolniceanĭ și preutulŭ Mihăilă de Mihăilășeanĭ și Nistorŭ denŭ Dolniceanĭ".

10. C. 1650. Vînzare de ocină a Chilsieĭ. Marturĭ: „Pătrașco Prătenulŭ, și Gheorghie Cucoranulŭ, și Chirila denŭ Botășenĭ, șe Gogulŭ tijŭ denŭ Prătenĭ, și Gărligŭ denŭ

Prizcanĭ, şi Ionaşco Sasulŭ denŭ Buhuşeştĭ, şi Simionŭ denŭ Dolnicenĭ, şi Gligorie de acolo, şe alţĭ *(sic)* omenĭ bunĭ denŭ susu şe denŭ giosŭ".

11. C. 1650. Boban pune zălog moşie la Dolniceanĭ luĭ Ştefanŭ Şoldanŭ Postelnicŭ, „ca să-ĭ daŭ dumisale baniĭ la Iasatulŭ Săculuĭ de postulŭ Crăčunuluĭ, iarŭ, de nu vorŭ hi baniĭ la dzi, să aibă dumnealuĭ a o plăti cu banĭ, cum ne vom putea tocmi." Marturĭ: „Irimiia Murguleţŭ şi Moţocŭ Jicniciariul şi Vălculŭ Armaşulŭ şi Ghiorghiţă Cămăraşulŭ de Visterie". Scrie „Vas[i]lie Corlatŭ Uricariulŭ".

12. C. 1650. „Ştefanŭ fečorulŭ Grebence" vinde ocină luĭ „Istratie de Dolniceanĭ, dereptu unŭ boŭ şi 2 sacĭ de săcară". Marturĭ: „Nistorŭ de Dolniceanĭ şi Grigoriţă şi Focşea de Şătrăreanĭ".

13. C. 1680. „Zapisulŭ Chelsii, fetŭ Gorciĭ, cuprinde 51 de stănjănĭ şi ğumătate... stălpulŭ luĭ Beleĭ... Medelianu."

14. Iaşĭ, 20 Mart 7239 (1731). Grigorie-Vodă Ghica. „Pentru multî pără č-aŭ fostu avutŭ la Domniia Sa Mihaĭ-Vodă şi denainte a toatî boiarime, marĭ şi micĭ, Neculaĭ Başotă č-aŭ fostu Visternecŭ-Mare, cu Marie, fata luĭ Nistorŭ Holbanŭ, şi cu fečoriĭ eĭ, anume Andronache Călimanŭ şi cu soru-sa Paraschiva, fămeia luĭ Ştefanŭ Homoranulŭ, pentru nişte părţĭ de ocină dinŭ satŭ dinŭ Dolnicenĭ, de la Ţinutulŭ Dorohoiuluĭ... Stămoaşa lor Mărica, fata Dingăĭ diiaculŭ... Findŭ dresele lorŭ perite de cîndŭ aŭ iarnatŭ Tîtarăĭ în ţară... S'aŭ părătŭ de faţă Ştefanŭ Şoldanŭ cu Nistorŭ Holbe şi cu Toaderŭ Bobenŭ şi cu Mîrgeluşŭ fičorulŭ luĭ Grumadzu şi cu alţĭ răzeşĭ de Dolnicenĭ... Stîlpulŭ luĭ Beleĭ... Apoĭ şi de al triile rîndu stîndŭ faţă la Divanŭ, şi maĭ luîndu-li-să sama, avîndŭ Domniia Sa prepusŭ pe acelŭ zapisŭ cumŭ să nu fie vr'unŭ meşterşugŭ, iarŭ Neculaĭ Başotă şia-aŭ luatŭ asupra sufletuluĭ săŭ şi asupra cinuluĭ săŭ, fiindŭ călugîrŭ, pecumŭ elŭ altu meşteşugŭ nu ştie, fără citŭ cu adevăratŭ acestu zapisŭ l-aŭ apucatŭ şi dumnaluĭ de la moaşa dumisale Şoldănias[a], cu altu zapisŭ č-aŭ maĭ avutŭ... Numaĭ la acè vreame, fiindŭ Logofătŭ Catargiulŭ, cu greşală aŭ pusŭ

înŭ ispisoacele de ğudecatî ce s'aŭ datu şi la o parte şi la alta, ca să ţie Călimîneştiĭ unŭ stîlpu întregŭ, care face dinŭ totŭ satulŭ a patra parte; care lucru s'aŭ cunoscutŭ că pinŭ greşală aŭ pusŭ şi Logofătulŭ Catargiulŭ ca să ţiia Călimăneştiĭ un stîlpu întregŭ, cumŭ în ispisoculŭ acela a luĭ Mihaĭ-Vodă maĭ susŭ alege, — că dintr'acelŭ zapisŭ s'aŭ adeveritŭ pecumŭ Călimăneştiĭ atăta moşiia li s'aŭ alesŭ cu schinbătura č-aŭ luatŭ şi cu parte lorŭ de moşiia č-aŭ avutŭ, să ţiie eĭ ğumătatc dinŭ stîlpulŭ luĭ Beleĭ.. Şi, luîndu sama, nu numaĭ Velŭ Log[o]f[ă]t, ce şi alţĭ boiarĭ, aŭ cunoscutŭ greşala, şi, arătăndu-ne dumn[ea]luĭ Velŭ Logof[ă]tŭ, şi noĭ amŭ adeveritŭ c'aŭ fostu greşală, ş'amŭ ruptu ispisoculŭ Domnii Sale luĭ Mihaĭ-Vodă, ş'amŭ datŭ şi amŭ întăritŭ şi amŭ înnoitŭ de la Domniia Mea cu acestŭ ispisocŭ după cumŭ amŭ aflatŭ dreptate, ca să ţiia Başotă Vist[ieriul] triĭ stîlpĭ şi ğumătate şi cu hăleşteiale cute patru dintr'acelŭ satŭ... Aşijdere şi alţĭ răzeşĭ de s'orŭ maĭ afla să ceia moşiia înŭ satŭ înŭ Dolnicenĭ, toţĭ să aibă a merge la acè ğumătate de stîlpu care s'aŭ alesŭ de s'aŭ datŭ Marii... Darie Donicĭ V[e]l Log[o]f[ă]t. Tănasie diacŭ."

15. Iaşĭ, 20 Mart 7239 (1731). „Antonie arhiepiscopŭ i Mitropolitŭ sučavschii, Daniilŭ episcopŭ romanschii, Misăilŭ episcopŭ radovschii, Ghidioanŭ episcopŭ huşschii, Darie Donicĭ Velŭ Logofătŭ, Ionŭ Pălade Velŭ Vornecŭ de Ţara-de-ğosŭ, Costantinŭ Rusătŭ V[e]lŭ Vor[nicŭ] de Ţara-de-susŭ, Costantinŭ Costache Hatmanŭ, Iamandì Velŭ Post[elnicŭ], Iordache Catacuzino Velŭ Spăt[arŭ], Toaderŭ Pălade Velŭ Banŭ, Iordache Catacuzino Velŭ Pah[arnicŭ], Sandulŭ Sturdzea Velŭ Vist[ierŭ], Toaderŭ Costache Velŭ Stol[nicŭ], Aristarho Velŭ Comisŭ, Mihălache Sturdzea Velŭ Clucerŭ, Vasilie Sturdzea bivŭ Velŭ Med[elnicerŭ], Mironŭ Donicĭ Velŭ Jit[nicierŭ], Lupulŭ Gheuca Sărdariŭ, Lupulŭ Năstase Velŭ Armaşŭ, Neculaĭ Hrisoverghie Velŭ Şet[rarŭ], Costantinŭ Cucoranulŭ Velŭ Pit[arŭ], Ionŭ Sturdzea trete Logofătŭ, Cucoranulŭ Vor[nicŭ] i Stărce i Anghe-

lache i Pilatŭ Vornecii de Poartă“, daŭ mărturie în același proces.

16. 2 April 7267 (1759). Ioan Theodor Voevod, pentru „Paraschiva pre care aŭ ţinut-o Vasile ficiorŭ luĭ Ilii ce aŭ fostŭ Pitariŭ-Mare“ cu privire la hotarele Dolnicenilor. Marturĭ: Domnul, fiiĭ, Ştefanŭ Rusătŭ Vel Log., Iordache Balşe Vel Vornic de Ţara-de-jos, Mihălache Sturdza Vel Vornic de Ţara-de-sus, Vasile Razul Hatman, Enache Vidali Vel Post., Ioniţă Cantacuzino Vel Vist., Ion Cantacuzino Vel Spat., Andronache Vel Ban, — Vel Cămănar, Ienacache Guliiano Vel Comis, Lupul Costache Vel Pah., Ştefan Rusăt Vel Stol. [Şi numele boierilor cu chinovar.]

II. *Acte privitoare la Ţiganĭ.*

1. Iaşĭ, 20 Maiŭ 7094 (1586). Petru-Vodă, pentru cneaghina Drăgăneasa, văduva luĭ Drăgan Vel Logofăt, cu fiiĭ Teodorŭ şi Iuraşco şi Anna, cari aŭ ca Ţiganĭ pe One, Gliga, daţĭ soţuluĭ eĭ de Alexandru şi Bogdan-Vodă; **сам Дрѣган логофет покоинний из ладиганской земли** [= care Drăgan Logofăt ~~a murit în~~ Silesia]. Iscălesc Andreĭ Hatman, Stroicĭ. Damiianŭ.

2. Iaşĭ, 20 Decembre 712—. Ştefan Tomşia Voevod, pentru Pătraşco Başotă, cu privire la Ţiganiĭ Cocoş, Horuşco, Melintie, Caşuchea, Ţonţa, Măguţa, Negreaiŭ Frănculŭ, Luca, Şimonŭ, Vărvara. Ghianghea Velŭ Logofăt, Dumitru.

3. C. [1630.] Eŭ Gavrilŭ Tăutulŭ mărturisimŭ cu acastă scrisore a nostră cumŭ eŭ de bună voia nostră amŭ tocmitŭ cu dumnealuĭ cu Gheorghie Roşca Vistiiarniculŭ, şi i-amŭ văndutŭ aĭ noştri de moşie Ţiganĭ, anume Tecla cu fečoriĭ săĭ Costantinŭ şi Lupulŭ şi cu fetele eĭ Catrina şi Vasilca şi cu fečoriĭ lorŭ, dereptu doĭdzecĭ de leĭ banĭ gata, ca să fie dumisale direaptă cumpărătură de la noĭ, ca să-şĭ facă şi deresŭ domnescu pre dinşiĭ. Eŭ însumĭ cu măna mè amŭ scrisŭ, ş'amŭ pecetluitŭ, ş'amŭ iscălitŭ, să să ştie. Pisŭ u Iasŭ, F[e]v[ruarie] 20 dni.

[Iscălitura. Pecete cu o stea.]